

Č.j.: 31 - 4000 - 15.10.2014/3287

V Praze dne 21. 10. 2014

**METODICKÝ POKYN VRCHNÍHO ŘEDITELE ÚSEKU SOCIÁLNÍHO POJIŠTĚNÍ
ČSSZ č. 6/2014**

**Provádění Smlouvy mezi Českou republikou a Ruskou federací
o sociálním zabezpečení
č. 57/2014 Sb. m. s.**

Obsah:

ČÁST PRVNÍ - ÚVODNÍ USTANOVENÍ	5
ČÁST DRUHÁ - PŘÍSLUŠNOST K PRÁVNÍM PŘEDPISŮM	7
Hlava I Aplikace právních předpisů	7
Hlava II Vysílání zaměstnanců	8
Hlava III Výjimky z příslušnosti k právním předpisům sociálního zabezpečení	11
ČÁST TŘETÍ - NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ	14
Hlava I Nároky z nemocenského pojištění	14
Hlava II Postup při uplatnění nároku na dávky nemocenského pojištění českých pojištěnců v případě jejich pobytu na území Ruska	15
Hlava III Postup při uplatnění nároku na dávky nemocenského pojištění ruských pojištěnců v případě jejich pobytu na území ČR	17
Hlava IV Posuzování zdravotního stavu pro účely dočasné pracovní neschopnosti	18
ČÁST ČTVRTÁ - DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ	18
Hlava I Nároky z důchodového pojištění	18
Díl 1 Nároky získané pouze na základě českých dob pojištění (plné důchody)	22
Díl 2 Nároky získané jen s přihlédnutím k dobám pojištění v Rusku (díličí důchody)	24
Oddíl 1 Nárok na díličí důchod	24
Oddíl 2 Výše díličího důchodu	25
Díl 3 Výpočet díličího důchodu podle Smlouvy s přihlédnutím k dobám pojištění v jiném členském státě EU nebo v jiném smluvním státě	30
Díl 4 Souběh díličích důchodů	31
Díl 5 Přejícná ustanovení	32

Oddíl 1	Nároky vzniklé účinností Smlouvy	32
Oddíl 2	Dříve vzniklé nároky - přepočtení důchodu	34
Hlava II	Uplatňování nároků na dávky důchodového pojištění	34
Díl 1	Uplatňování nároků v ČR	36
Oddíl 1	Žadatel požaduje přiznání důchodu z ČR a současně i z Ruska	36
Oddíl 2	Žadatel požaduje přiznání důchodu pouze z ČR	37
Oddíl 3	Žadatel požaduje přiznání důchodu pouze z Ruska	38
Oddíl 4	Žádost o přepočtení důchodu	39
Oddíl 5	Odchytky pro řízení o dávkách podmíněných dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem	40
Díl 2	Uplatňování nároků v Rusku	40
Oddíl 1	Obecné zásady	40
Oddíl 2	Odchytky pro řízení o dávkách podmíněných dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem v případě uplatnění nároku v Rusku	41
Hlava III	Řízení o dávkách důchodového pojištění	41
Díl 1	Vyřizování žádostí podaných v ČR prostřednictvím OSSZ	42
Díl 2	Vyřizování žádostí podaných v Rusku	44
Hlava IV	Výplata důchodů	46
ČÁST PÁTÁ - ADMINISTRATIVNÍ USTANOVENÍ		48
Hlava I	Lékařská vyšetření	48
Hlava II	Postup při vrácení neoprávněně vyplacených důchodů	48
Hlava III	Výplata nepřevzatých důchodů (dávek) dědicům	49
Hlava IV	Spolupráce mezi nositeli pojištění	49
Hlava V	Závěrečné ustanovení	50
Příloha č. 1	Smlouva mezi Českou republikou a Ruskou federací o sociálním zabezpečení (č. 57/2014 Sb. m. s.)	
Příloha č. 2	Ujednání mezi Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky a Ministerstvem práce a sociální ochrany Ruské federace k provádění Smlouvy mezi Českou republikou a Ruskou federací o sociálním zabezpečení (č. 58/2014 Sb. m. s.)	
Příloha č. 2a	Protokol o potvrzení formulářů potřebných k provádění Smlouvy mezi Českou republikou a Ruskou federací o sociálním zabezpečení	
<u>Formuláře používané ČSSZ při provádění Smlouvy</u>		
Příloha č. 3	Potvrzení o příslušnosti k právním předpisům CZ 101/RU 11	
Příloha č. 4	Formulář pro komunikaci CZ 001/RU 1	
Příloha č. 5	Žádost o důchod z Ruské federace RU 3/CZ 202	
Příloha č. 6	Potvrzení o době pojištění CZ 205/RU 2	
Příloha č. 7	Žádost o vrácení neoprávněně vyplacených důchodů (dávek) CZ 003/RU 4	
Příloha č. 8	Žádost o výplatu nepřevzatých důchodů (dávek) dědicům CZ 004/RU 5	
Příloha č. 9	Seznam pracovníků a jejich rodinných příslušníků, kteří osobně navštívili instituci smluvní strany v místě svého bydliště za účelem potvrzení skutečnosti o jejich žití CZ 002/RU 6	
Příloha č. 10	Potvrzení o době pojištění CZ 104/RU 7	
Příloha č. 11	Potvrzení o vzniku a trvání pracovní neschopnosti CZ 115/RU 8	
Příloha č. 12	Žádost o dodatečnou lékařskou zprávu CZ 116/RU 9	
Příloha č. 13	Detailizované výsledky lékařského vyšetření CZ 213/RU 10	
Příloha č. 14	Prohlášení týkající se historie osobního pojištění (zaměstnání) CZ 207/RU 12	
Příloha č. 15	Žádost o přepočtení	

Formuláře používané Penzijním fondem Ruské federace a Fondem sociálního pojištění Ruské federace při provádění Smlouvy

Příloha č. 16	Potvrzení o příslušnosti k právním předpisům RU 11/CZ 101
Příloha č. 17	Formulář pro komunikaci RU 1/CZ 001
Příloha č. 18	Žádost o důchod z České republiky CZ 202/RU 3.1
Příloha č. 19	Potvrzení o době pojištění RU 2/CZ 205
Příloha č. 20	Žádost o vrácení neoprávněně vyplacených důchodů (dávek) RU 4/CZ 003
Příloha č. 21	Žádost o výplatu nepřevzatých důchodů (dávek) dědicům RU 5/CZ 004
Příloha č. 22	Seznam pracovníků a jejich rodinných příslušníků, kteří osobně navštívili instituci smluvní strany v místě svého bydliště za účelem potvrzení skutečnosti o jejich žití RU 6/CZ 002
Příloha č. 23	Potvrzení o době pojištění RU 7/CZ 104
Příloha č. 24	Potvrzení o vzniku a trvání pracovní neschopnosti RU 8/CZ 115
Příloha č. 25	Žádost o dodatečnou lékařskou zprávu RU 9/CZ 116
Příloha č. 26	Detailizované výsledky lékařského vyšetření RU 10/CZ 213
Příloha č. 27	Prohlášení týkající se historie osobního pojištění (zaměstnání) RU 12/CZ 207

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

čl.	článek
ČR	Česká republika
ČSFR	Česká a Slovenská Federativní Republika
ČSR	Československá republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
Dohoda ČSR-SSSR	Dohoda mezi Československou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o sociálním zabezpečení (č. 116/1960 Sb.)
EHP	Evropský hospodářský prostor
ELDP	evidenční list důchodového pojištění
EU	Evropská unie
koordinální nařízení EU	nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009
LPS	lékařská posudková služba
MP	metodický pokyn
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
OSSZ	okresní správy sociálního zabezpečení, Pražská správa sociálního zabezpečení a její územní pracoviště, Městská správa sociálního zabezpečení Brno a její územní pracoviště
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
OVZ	osobní vyměřovací základ
PDIV	průměrný denní indexovaný výdělek
PMV	průměrný měsíční výdělek
Rusko	Ruská federace
Smlouva	Smlouva mezi Českou republikou a Ruskou federací o sociálním zabezpečení (č. 57/2014 Sb. m. s.)
Smlouva ČR-SR	Smlouva mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o sociálním zabezpečení (č. 228/1993 Sb.)
SSSR	Svaz sovětských socialistických republik
Ujednání	Ujednání mezi Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky a Ministerstvem práce a sociální ochrany Ruské federace k provádění Smlouvy mezi Českou republikou a Ruskou federací o sociálním zabezpečení (č. 58/2014 Sb. m. s.)
zdp	zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění

ČÁST PRVNÍ ÚVODNÍ USTANOVENÍ

Čl. 1 Úvod

- 1) Dne 1. listopadu 2014 vstoupila v platnost Smlouva mezi Českou republikou a Ruskou federací o sociálním zabezpečení ze dne 8. prosince 2011, publikovaná pod č. 57/2014 Sb. m. s., a Ujednání mezi Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky a Ministerstvem práce a sociální ochrany Ruské federace k provádění Smlouvy mezi Českou republikou a Ruskou federací o sociálním zabezpečení podepsané dne 8. srpna 2014, publikované pod č. 58/2014 Sb. m. s.
- 2) Tento MP vrchního ředitele úseku sociálního pojištění charakterizuje základní principy Smlouvy a Ujednání, seznamuje se základními nároky vyplývajícími ze Smlouvy a upravuje postupy příslušných organizačních útvarů ČSSZ a jejich územních organizačních jednotek, tj. okresních správ sociálního zabezpečení, Pražské správy sociálního zabezpečení a Městské správy sociálního zabezpečení Brno, při provádění těchto smluvních dokumentů.
- 3) Přílohou tohoto MP jsou Smlouva a Ujednání a rovněž formuláře používané ČSSZ při provádění Smlouvy a pro úplnost též formuláře používané ruským nositelem pojištění. Všechny formuláře byly schváleny nositeli pojištění obou smluvních států a na žádost ruské strany stvrzeny Protokolem o potvrzení formulářů potřebných k provádění Smlouvy, který byl za ČSSZ podepsán jejím ústředním ředitelem.

Čl. 2 Základní charakteristika smluvních dokumentů

- 1) Smlouva vstoupila v platnost po téměř 6 letech tzv. bezesmluvního stavu, který mezi našimi státy trval od výpovědi bývalé smluvní úpravy – Dohody mezi Československou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o sociálním zabezpečení č. 116/1960 Sb., která přestala platit dne 1. ledna 2009. Dohoda ČSR-SSSR představovala smluvní dokument tzv. teritoriálního typu, který je zastaralý a v moderní smluvní praxi už dávno překonaný. Vycházel ze zásady, že dávky důchodového a nemocenského pojištění přiznával vždy stát trvalého pobytu žadatele a zhodnotil při tom, kromě vlastních dob zaměstnání (pojištění) i doby zaměstnání získané ve druhém smluvním státě. Náklady na tyto dávky tedy nesl stát trvalého pobytu osoby, a to bez jakékoli náhrady od druhého smluvního státu a bez ohledu na to, že osoba do jeho systému sociálního zabezpečení nepřispívala vůbec, anebo pouze v omezeném rozsahu. Vzhledem k politické situaci, která existovala až do roku 1989, byla migrace mezi ČSR a SSSR téměř výhradně jednostranná – směrem do ČSR. Z uvedeného vyplývá, že dohoda teritoriálního typu přinášela jedné smluvní straně (tedy ČSR) pouze další náklady na zajištění cizích (sovětských, později ruských) občanů, kteří do jeho systému sociálního zabezpečení nikdy nepřispívali (anebo pouze v malém rozsahu) a druhé smluvní straně (SSSR, později Rusku) výhody v tom, že tyto občany nemusela zabezpečovat ze svých zdrojů. Opačná migrace čs. občanů do SSSR byla zcela zanedbatelná. Po celou dobu platnosti této výrazně disproportionální smluvní úpravy se postupovalo podle výše popsaných pravidel a k žádné novelizaci i přes snahy české strany nedošlo.

Po rozpadu SSSR na jednotlivé nástupnické státy v r. 1991 a po rozdělení Československa v r. 1992 byla Dohoda ČSR-SSSR na základě dvoustranných jednání o sukcesi nadále mezi ČR a Ruskem vzájemně uplatňována. Expertní jednání o přípravě nové smluvní úpravy, která by nahradila

nevyhovující Dohodu ČSR-SSSR, začala sice již v roce 1994, jednání však probíhala velmi obtížně, protože standardní principy navrhované českou stranou (nahrazení teritoriality proporcionálním principem, sčítání dob pojištění pro nárok na dávku, vzájemná výplata důchodů atd.) byly pro ruskou stranu zcela nové, těžko pochopitelné a v zásadě nepřijatelné. Jednání byla několikrát přerušena a při změnách příslušných ruských orgánů začínala vždy od začátku. Výpověď Dohody ČSR—SSSR českou stranou proto byla sice krajním řešením, ale přispěla nakonec k tomu, že po téměř 14 letech jednání se podařilo dokončit, podepsat a ratifikovat novou Smlouvu.

2) Smlouva vychází ze standardního principu proporcionality (s výjimkou teritoriálního prvku stanoveného ve svém čl. 30 odst. 3 platného pro důchodové nároky, o němž se pojednává v Části čtvrté tohoto MP) a plně respektuje mezinárodně uznávané principy koordinace sociálního zabezpečení (rovnost nakládání s osobami krytými Smlouvou, aplikace jednoho zákonodárství, sčítání dob pojištění pro získání nároku na dávky a výplata dávek do druhého smluvního státu).

3) Věcný rozsah Smlouvy - Z pohledu ČR stanoví Smlouva pravidla pro určování příslušnosti k právním předpisům a vztahuje se na poskytování peněžitých dávek v oblasti důchodového pojištění (starobní, invalidní, pozůstalostní důchod), dávek nemocenského pojištění (dávky v nemoci a mateřství), dávek poskytovaných při pracovních úrazech a nemocech z povolání, přídavků na děti a pohřebného. Smlouva neupravuje oblast zdravotního pojištění ani poskytování dávek v nezaměstnanosti. Na ruské straně Smlouva věcně pokrývá stejnou, resp. obdobnou oblast dávek.

4) Osobní rozsah Smlouvy - Smlouva se vztahuje na:

- a) pracovníky, kteří jsou občany smluvních stran, a kteří podléhají nebo podléhali právním předpisům jednoho nebo obou smluvních států,
- b) rodinné příslušníky a pozůstalé po takových osobách ve smyslu platných právních předpisů smluvního státu v rozsahu, ve kterém odvozují svá práva od těchto osob.

Poznámka: ČR je dále povinna zajistit aplikaci Smlouvy i ve vztahu k občanům států aplikujících koordinační nařízení EU (viz čl. 28 tohoto MP).

5) Ujednání určuje styčná místa pro provádění Smlouvy, řeší postupy při vydávání potvrzení o používání právních předpisů a potvrzení o dobách pojištění, stanovuje pravidla používání dohodnutých formulářů, upravuje způsob vyřizování žádostí o dávky včetně zajištění lékařských vyšetření.

Poznámka: Podle čl. 2 odst. 1 Ujednání je ČSSZ styčným místem též pro dávky při pracovních úrazech a nemocech z povolání. Z hlediska českého systému, kde neexistuje zatím samostatné odvětví úrazového pojištění, má Smlouva vedle systému nemocenského pojištění a důchodového pojištění dopad i do oblasti upravované zákoníkem práce. Osoba, která utrpěla pracovní úraz či se u ní projevila nemoc z povolání, má nárok na dávku nemocenského pojištění, popř. na invalidní důchod, pokud se stala invalidní. Tyto dávky jsou v působnosti ČSSZ. Pro uplatnění nároků vyplývajících z pracovněprávních předpisů bude pojištěnci doporučeno, aby se obrátil na příslušnou pojišťovnu prostřednictvím svého zaměstnavatele.

ČÁST DRUHÁ PŘÍSLUŠNOST K PRÁVNÍM PŘEDPISŮM

Hlava I Aplikace právních předpisů

Čl. 3 Obecné ustanovení

- 1) Podle čl. 6 odst. 1 Smlouvy se na pracovníky podléhající této Smlouvě vztahují právní předpisy té smluvní strany, na jejímž území vykonávají pracovní činnost.
- 2) Za pracovníka se dle ustanovení čl. 1 odst. 4 Smlouvy považuje osoba, která vykonává činnost, na jejímž základě podléhá právním předpisům každé ze smluvních stran. Za pracovníka se tak pro účely určování příslušnosti k právním předpisům považuje i osoba samostatně výdělečně činná.

Čl. 4 Kolizní normy

- 1) Ze zásady používání právních předpisů státu, na jehož území osoba vykonává činnost, jsou stanoveny tyto odchylky:
 - a) **vyslaní zaměstnanci** (čl. 6 odst. 2 bod 1 Smlouvy) - na pracovníky podléhající právním předpisům jedné smluvní strany, kteří byli vysláni zaměstnavatelem této smluvní strany vykonávat v jeho zájmu dočasně pracovní činnost na území druhé smluvní strany, se vztahují právní předpisy první smluvní strany do konce 24. kalendářního měsíce ode dne jejich vyslání.
 - b) **zaměstnanci mezinárodní přepravy** (čl. 6 odst. 2 bod 2 Smlouvy) - na pracovníky, kteří jsou členy personálu dopravních podniků vykonávající pracovní činnost na území obou smluvních stran, se vztahují právní předpisy smluvního státu, na jehož území je příslušný podnik zaregistrován. Za pracovníka vyslaného na území druhé smluvní strany ve smyslu čl. 6 odst. 2 bod 1 a 2 Smlouvy se nepovažuje pracovník, který má na území druhé smluvní strany povolení k trvalému pobytu. To však neplatí, má-li pracovník uvedeno v pracovní smlouvě místo výkonu práce na území první smluvní strany.
 - c) **členové posádky námořní lodi** (čl. 6 odst. 2 bod 4 Smlouvy) - na pracovníky, kteří jsou členy posádky námořní lodi, se vztahují právní předpisy té smluvní strany, pod jejíž vlajkou loď pluje.
 - d) **členové diplomatických zastoupení, konzulárních úřadů a soukromí domácí pracovníci** (čl. 6 odst. 2 bod 5 Smlouvy) – na tyto osoby se vztahují příslušná ustanovení Vídeňské úmluvy o diplomatických stycích z 18. dubna 1961 a Vídeňské úmluvy o konzulárních stycích z 24. dubna 1963. Členové diplomatických zastoupení a konzulárních úřadů podléhají právním předpisům vysílající smluvní strany. Členové soukromého personálu jsou rovněž vyňati z účasti na systému sociálního zabezpečení přijímajícího státu za předpokladu, že nejsou občany přijímajícího státu či v něm nemají bydliště a účastní se na systému sociálního zabezpečení ve vysílajícím státě nebo třetím státě. Těmto skupinám osob se nevystavují formuláře o příslušnosti k právním předpisům sociálního zabezpečení.

- e) **výjimky** (čl. 7 Smlouvy) - na společnou žádost pracovníka a jeho zaměstnavatele nebo osoby samostatně výdělečně činné mohou příslušné úřady nebo jiné orgány smluvních stran, na které je přeneseno příslušné zmocnění, po dohodě stanovit výjimky z čl. 6 Smlouvy.
- 2) Ustanovení čl. 6 odst. 2 bod 1 Smlouvy se použije i v případě vyslání OSVČ a státních úředníků. Podrobnosti stanoví čl. 6 a 7 tohoto MP.

Čl. 5 Příslušné instituce

- 1) Příslušnými institucemi pro vystavení formuláře potvrzujícího příslušnost k právním předpisům sociálního zabezpečení v uvedených případech je:
- a) **v České republice:** Česká správa sociálního zabezpečení, oddělení mezinárodních pojistných vztahů odboru nemocenského pojištění zaměstnanců (dále „odd. 325 ČSSZ“), Křížová 25, 225 08 Praha 5;
- b) **v Ruské federaci:** Penzijní fond Ruské federace, Šabolovka 4, 119991 Moskva.
- 2) V případech uvedených v čl. 6 odst. 2 bod 2 a 4 a v čl. 7 Smlouvy, kdy se mají použít právní předpisy ČR, vystaví odd. 325 ČSSZ na žádost formulář potvrzující, že daná osoba podléhá českým právním předpisům sociálního zabezpečení (formulář CZ 101/RU 11, viz Příloha č. 3).

Hlava II Vysílání zaměstnanců

Čl. 6 Podmínky vyslání zaměstnanců

- 1) O vyslání zaměstnanců (čl. 6 odst. 2 bod 1 Smlouvy) se jedná, jestliže jsou splněny všechny následující podmínky:
- a) zaměstnanec má pravidelné místo výkonu práce na území jedné smluvní strany,
- b) zaměstnanec vykonává přechodně práci na území druhé smluvní strany,
- c) pracovněprávní vztah vyslaného zaměstnance k vysílajícímu zaměstnavateli trvá po celou dobu vyslání,
- d) zaměstnanec vykonává práci pro vysílajícího zaměstnavatele usazeného na území první smluvní strany, tzn. daný zaměstnanec je také odměňován tímto zaměstnavatelem (nejde o situaci, kdy zaměstnanec ve svém zaměstnání na území první smluvní strany čerpá pracovní volno bez náhrady mzdy a na území druhé smluvní strany pracuje v pracovněprávním vztahu k jinému zaměstnavateli).
- e) zaměstnavatel je ekonomicky aktivní na území první smluvní strany - o vyslání se nejedná v případě, kdy zaměstnavatel ve vysílajícím státě nevyvíjí žádnou činnost a je pouze organizací formálně zřízenou za účelem obcházení právních předpisů sociálního zabezpečení.

- 2) Na zaměstnance vyslaného dle čl. 6 odst. 2 bod 1 Smlouvy se vztahují po dobu nepřesahující 24 měsíců právní předpisy sociálního zabezpečení vysílajícího státu.
- 3) Jsou-li podmínky vyslání splněny, vystaví se na základě společné žádosti zaměstnance a zaměstnavatele časově omezený formulář CZ 101/RU 11 (Příloha č. 3) o tom, že zaměstnanec podléhá českým právním předpisům (čl. 4 odst. 1 Ujednání).

Čl. 7 Podmínky vyslání OSVČ

- 1) O vyslání OSVČ podle čl. 6 odst. 2 bod 1 Smlouvy se jedná v případě, že OSVČ, která provozuje samostatnou výdělečnou činnost na území jednoho smluvního státu:
 - a) má dle právních předpisů vysílajícího státu statut OSVČ,
 - b) má pravidelné místo výkonu samostatné výdělečné činnosti na území vysílajícího státu,
 - c) je vyslána na území druhé smluvní strany na přechodnou dobu nepřesahující 24 měsíců,
 - d) provozovaná činnost OSVČ v druhém smluvním státě má obdobný charakter jako činnost vykonávaná na území první smluvní strany.
- 2) Na vyslanou OSVČ se podle čl. 6 odst. 2 bod 1 Smlouvy vztahují po dobu prvních 24 měsíců právní předpisy sociálního zabezpečení vysílajícího státu.
- 3) Jsou-li podmínky vyslání splněny, vystaví se na žádost OSVČ časově omezený formulář CZ 101/RU 11 (Příloha č. 3) potvrzující, že podléhá právním předpisům vysílajícího státu (čl. 4 odst. 1 Ujednání).

Čl. 8 Administrativní postup žadatele

- 1) Oprávněný zástupce zaměstnavatele nebo vyslaný zaměstnanec na místně příslušné OSSZ podá „Společnou žádost zaměstnance a zaměstnavatele o vystavení potvrzení o příslušnosti k právním předpisům sociálního zabezpečení“ (tiskopis ČSSZ: EU-101-10.5). Žádost lze podat osobně, poštou nebo v elektronické podobě podepsanou uznávaným elektronickým podpisem. Žádosti doručené faxem, emailem nebo prostřednictvím veřejné datové sítě bez použití uznávaného elektronického podpisu, musí být dodatečně podepsány, popř. doloženy originálem žádosti podepsané žadatelem ve lhůtě do 5 dnů.
- 2) K žádosti je nutné přiložit ověřenou kopii pracovní smlouvy (popř. jiného dokladu prokazujícího pracovněprávní vztah), včetně posledních změn a dodatků dokládajících trvání pracovněprávního vztahu a druh vykonávané práce. Ověření může provést zdarma i pověřený pracovník OSSZ. Doložení pracovní smlouvy nesmí být vyžadováno, pokud ji má již OSSZ k dispozici.
- 3) OSVČ na místně příslušné OSSZ podá „Žádost OSVČ o vystavení potvrzení o příslušnosti k právním předpisům sociálního zabezpečení“ (tiskopis ČSSZ: EU-101-11.5). Žádost lze podat osobně, poštou nebo v elektronické podobě podepsanou uznávaným elektronickým podpisem. Žádosti doručené faxem, e-mailem nebo prostřednictvím veřejné datové sítě bez použití uznávaného elektronického

podpisu, musí být dodatečně podepsány, popř. doloženy originálem žádosti podepsané žadatelem ve lhůtě do 5 dnů.

- 4) K žádosti je nutno přiložit ověřené kopie dokumentů, na základě kterých bude vykonávána činnost OSVČ v druhém smluvním státě. Ověření může provést zdarma i pověřený pracovník OSSZ. Pokud činnost OSVČ v druhém smluvním státě není zajištěna písemnou smlouvou, musí být z údajů v žádosti patrné, jaká činnost bude v druhém smluvním státě vykonávána a v jakém místě.

Čl. 9

Administrativní postup OSSZ

- 1) Pověřený pracovník OSSZ ověří údaje uvedené ve společné žádosti zaměstnance a zaměstnavatele (z předložené pracovní smlouvy, příp. z centrální evidence ČSSZ). Zejména ověří existenci pracovněprávního vztahu a dobu trvání tohoto vztahu mezi vysílaným zaměstnancem a jeho zaměstnavatelem a dále z údajů vedených OSSZ zjistí, zda zaměstnavatel a zaměstnanec jsou řádně přihlášení k účasti na pojištění v ČR.
- 2) Pověřený pracovník OSSZ ověří údaje uvedené v žádosti OSVČ (z předloženého oprávnění k výkonu činnosti, příp. z centrální evidence OSSZ). Zejména ověří, zda OSVČ disponuje platným oprávněním k výkonu samostatné výdělečné činnosti pro činnost vykonávanou v ČR.
- 3) Pověřený pracovník OSSZ ověřenou žádost zaeviduje do aplikace VPO1-MPV, která žádosti přidělí evidenční číslo. Pověřený pracovník OSSZ opatří žádost evidenčním číslem, razítkem a svým podpisem. Poté pověřený pracovník OSSZ kopie žádosti a příloh založí do evidence OSSZ, originál žádosti se všemi přílohami postoupí k vyřízení odd. 325 ČSSZ.
- 4) Jestliže pověřený pracovník OSSZ při kontrole údajů zjistí, že některý údaj není uveden konkrétně a srozumitelně, což by mohlo mít za následek nesprávné určení příslušnosti k právním předpisům nebo jiné administrativní komplikace, vyzve způsobem, jenž umožňuje prokázat doručení, žadatele k doplnění chybějících či neúplných údajů ve lhůtě do 14 dnů. Pokud žadatel ve stanovené lhůtě žádost odpovídajícím způsobem nedoplní, ani v této lhůtě neoznámí OSSZ zpoždění odpovědi, případně odmítá komunikovat, může to být důvodem k zamítnutí žádosti.
- 5) Pokud není žádost ve stanoveném termínu doplněna, je zaevidována do aplikace VPO1-MPV (je-li to možné) a originál žádosti včetně příloh odeslán k zamítnutí odd. 325 ČSSZ.

Čl. 10

Administrativní postup odd. 325 ČSSZ

- 1) Jsou-li podmínky vyslání splněny a mají být v souladu s čl. 6 odst. 2 a čl. 7 Smlouvy aplikovány právní předpisy ČR, vystaví odd. 325 ČSSZ formulář CZ 101/RU 11 (Příloha č. 3), potvrzující příslušnost daného pracovníka (zaměstnance nebo OSVČ) k českým právním předpisům sociálního zabezpečení.
- 2) Originál vystaveného formuláře CZ 101/RU 11 odd. 325 ČSSZ zašle OSVČ nebo zaměstnavateli, který jej předá zaměstnanci.
- 3) Kopie vystavených formulářů CZ 101/RU 11 budou zasílány na vědomí příslušné instituci v Rusku.

- 4) Platnost formuláře CZ 101/RU 11 může být zrušena nebo upravena v důsledku změn rozhodných skutečností. O jakékoliv změně týkající se platnosti formuláře CZ 101/RU 11 bude příslušná instituce v Rusku informována.
- 5) Nejsou-li splněny podmínky vyslání, odd. 325 ČSSZ žádost o vystavení formuláře CZ 101/RU 11 písemně zamítne.
- 6) Formulář CZ 101/RU 11 může být vystaven i retroaktivně, nejdříve však ode dne účinnosti Smlouvy, tedy od 1. 11. 2014. Musí však být splněny všechny podmínky vyslání a nesmí být překročena maximální doba vyslání stanovená Smlouvou. Pracovník, kterému byl vystaven formulář CZ 101/RU 11, je povinen jej vrátit odd. 325 ČSSZ v případech, kdy vyslání nebylo uskutečněno, při předčasném ukončení vyslání nebo při ukončení pracovněprávního vztahu s vysílajícím zaměstnavatelem.

Hlava III

Výjimky z příslušnosti k právním předpisům sociálního zabezpečení

Čl. 11

Definice výjimky

- 1) Příslušné úřady obou smluvních států nebo jiné orgány smluvních stran, na které je přeneseno příslušné zmocnění, se mohou na základě ustanovení čl. 7 Smlouvy dohodnout na stanovení výjimek z aplikace čl. 6 Smlouvy ve vztahu k určitým osobám.
- 2) Při provádění Smlouvy je třeba rozlišovat dva druhy výjimek:
 - a) **výjimky z příslušnosti k ruským právním předpisům** sociálního zabezpečení (dále jen „výjimka CZ“) - žadatel, obvykle český státní příslušník, žádá u příslušné instituce v ČR o vynětí z příslušnosti k ruským právním předpisům a chce být po dobu výkonu činnosti v Rusku pojištěn v českém systému pojištění,
 - b) **výjimky z příslušnosti k českým právním předpisům** sociálního zabezpečení (dále jen „výjimka cizí“) - žadatel, obvykle ruský státní příslušník, žádá u příslušné ruské instituce o vynětí z příslušnosti k českým právním předpisům a chce být po dobu výkonu činnosti v ČR pojištěn v ruském systému pojištění.

Čl. 12

Podmínky pro udělení výjimky z příslušnosti k právním předpisům

- 1) Udělení výjimky z příslušnosti k právním předpisům je možné při splnění následujících podmínek:
 - a) byla podána společná žádost zaměstnance a zaměstnavatele nebo žádost OSVČ o výjimku z příslušnosti k právním předpisům sociálního zabezpečení,
 - b) příslušné úřady obou smluvních států nebo jiné orgány smluvních stran, na které je přeneseno příslušné zmocnění, vysloví s udělením výjimky souhlas,
 - c) výjimka je v zájmu určité osoby.

- 2) Žádost o výjimku z pravidla stanoveného v čl. 6 odst. 2 bod 1 Smlouvy (příslušnost k právním předpisům smluvní strany, na jejímž území je vykonávána pracovní činnost) se podává před ukončením doby trvání dočasné pracovní činnosti.
- 3) Vyřizováním žádostí o udělení výjimky je v ČR pověřeno odd. 325 ČSSZ.

Čl. 13

Administrativní postup žadatele o výjimku CZ

- 1) **Zaměstnavatel nebo zaměstnanec** uplatní žádost o výjimku CZ u místně příslušné OSSZ na tiskopise ČSSZ: EU-101-10.5. Žádost lze podat osobně, poštou nebo v elektronické podobě podepsané uznávaným elektronickým podpisem. Žádosti doručené faxem, emailem nebo prostřednictvím veřejné datové sítě bez použití uznávaného elektronického podpisu musí být dodatečně podepsány, popř. doloženy originálem žádosti podepsané žadatelem ve lhůtě do 5 dnů. K žádosti je nutné přiložit:
 - a) ověřenou kopii pracovní smlouvy (popř. jiného dokladu prokazujícího pracovněprávní vztah) včetně posledních změn a dodatků dokládajících trvání pracovněprávního vztahu a druh vykonávané práce. Ověření může provést i pověřený pracovník OSSZ. Doložení pracovní smlouvy nesmí být vyžadováno, pokud ji má již OSSZ k dispozici,
 - b) v případech, kdy je žadatel odměňován zahraničním zaměstnavatelem, je nutné k žádosti doložit „Čestné prohlášení zahraničního zaměstnavatele“ (tiskopis ČSSZ: EU-BIL-1.3) o tom, že bude za dotčeného zaměstnance v případě udělení výjimky hradit pojistné na sociální a zdravotní pojištění do českého systému sociálního zabezpečení.
- 2) **OSVČ** uplatní žádost o výjimku CZ u místně příslušné OSSZ na tiskopise ČSSZ: EU-101-11.5. Žádost lze podat osobně, poštou nebo v elektronické podobě podepsané uznávaným elektronickým podpisem. Žádosti doručené faxem, nebo prostřednictvím veřejné datové sítě bez použití uznávaného elektronického podpisu, musí být dodatečně podepsány, popř. doloženy originálem žádosti podepsané žadatelem ve lhůtě do 5 dnů.

K žádosti je nutné přiložit ověřené kopie dokumentů, na základě kterých bude vykonávána činnost OSVČ na území druhé smluvní strany. Ověření může provést zdarma i pověřený pracovník OSSZ. Pokud činnost OSVČ v druhém smluvním státě není zajištěna písemnou smlouvou, musí být z údajů v žádosti patrné, jaká činnost bude v druhém smluvním státě vykonávána a v jakém místě.

Čl. 14

Administrativní postup OSSZ v případě výjimky CZ

- 1) Pověřený pracovník OSSZ v předložené žádosti zaměstnance a zaměstnavatele ověří uvedené údaje:
 - a) existenci pracovněprávního vztahu a dobu trvání tohoto vztahu mezi žadatelem o výjimku a jeho zaměstnavatelem, a to z předložené pracovní smlouvy, příp. z centrální evidence ČSSZ,
 - b) zjistí, zda požadovaná doba výjimky nepřesáhne trvání pracovněprávního vztahu v ČR,

- c) z centrální evidence ČSSZ zjistí, zda jsou zaměstnavatel a žadatel o výjimku řádně přihlášení k účasti na pojištění ČR.
- 2) Pověřený pracovník OSSZ v předložené žádosti OSVČ ověří uvedené údaje:
- a) zda OSVČ disponuje platným oprávněním k výkonu samostatné výdělečné činnosti pro činnost vykonávanou v ČR,
 - b) z centrální evidence ČSSZ zjistí, zda je žadatel o výjimku řádně přihlášen k účasti na pojištění v ČR.
- 3) Pověřený pracovník OSSZ ověřenou žádost zaeviduje do aplikace VPO1-MPV, která žádosti přidělí evidenční číslo. Pověřený pracovník OSSZ opatří žádost evidenčním číslem, razítkem a svým podpisem. Poté pověřený pracovník OSSZ kopie žádosti a příloh založí do evidence OSSZ, originál žádosti se všemi přílohami postoupí k vyřízení odd. 325 ČSSZ.
- 4) Jestliže pověřený pracovník OSSZ zjistí při kontrole, že některý údaj není uveden konkrétně a srozumitelně, což by mohlo mít za následek nesprávné určení příslušnosti k právním předpisům či jiné administrativní komplikace, vyzve způsobem, jenž umožňuje prokázat doručení, žadatele k doplnění chybějících či neúplných údajů ve lhůtě do 14 dnů. Pokud žadatel ve stanovené lhůtě žádost odpovídajícím způsobem nedoplní, ani v této lhůtě neoznámí OSSZ zpoždění odpovědi, případně odmítá komunikovat, může to být důvodem k zamítnutí žádosti.
- 5) Pokud není žádost ve stanoveném termínu doplněna, je zaevidována do aplikace VPO1-MPV (je-li to možné) a originál žádosti včetně příloh odeslán k zamítnutí odd. 325 ČSSZ.

Čl. 15

Administrativní postup odd. 325 ČSSZ v případě výjimky CZ

- 1) Jestliže příslušná ruská instituce vysloví souhlas s udělením výjimky, vystaví odd. 325 ČSSZ podle čl. 7 Smlouvy formulář potvrzující příslušnost k českým právním předpisům CZ 101/RU 11 (Příloha č. 3) a zašle jej zaměstnavateli nebo OSVČ. Zaměstnavatel předá originál formuláře svému zaměstnanci.
- 2) Platnost formuláře CZ 101/RU 11 může být zrušena nebo upravena v důsledku změn rozhodných skutečností. O jakékoliv změně týkající se platnosti formuláře CZ 101/RU 11 bude příslušná instituce v Ruské federaci informována. Skončí-li činnost pracovníka dříve, než bylo uvedeno na formuláři CZ 101/RU 11, je pracovník povinen originál formuláře vrátit odd. 325 ČSSZ s informací, k jakému datu byla činnost ukončena.

Čl. 16

Administrativní postup odd. 325 v případě výjimky cizí

Požádá-li příslušná instituce v Ruské federaci o udělení výjimky cizí, vyrozumí odd. 325 ČSSZ dopisem žádající úřad o udělení/neudělení souhlasu s výjimkou.

Čl. 17

Činnost OSSZ v případě výjimky cizí

Činnost OSSZ v oblasti udělování výjimek dle této Smlouvy spočívá zpravidla v podávání, ověřování a potvrzování údajů vedených místně příslušnou OSSZ na dožádání odd. 325 ČSSZ.

Čl. 18

Analogická aplikace MP Povolování výjimek z příslušnosti k právním předpisům

Povolování výjimek z příslušnosti k právním předpisům detailně upravuje MP Povolování výjimek z příslušnosti k právním předpisům, který se použije v případě nejasností týkajících se administrativních postupů při udělování výjimek z příslušnosti k právním předpisům dle Smlouvy.

ČÁST TŘETÍ NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ

Hlava I

Nároky z nemocenského pojištění

Čl. 19

Obecná ustanovení

- 1) Nároky na dávky nemocenského pojištění se posuzují podle právních předpisů smluvní strany, které se pro dotyčnou osobu používají, tj. podle právních předpisů státu, na jehož území je vykonávána výdělečná činnost, s výjimkami vyplývajícími z čl. 6 odst. 2 a čl. 7 Smlouvy.
- 2) Smlouva obsahuje zásadu sčítání dob pojištění (čl. 8 Smlouvy), tzn., je-li pro nárok na dávku v některém ze smluvních států třeba získat určitou dobu pojištění a pojištěnec ji v tomto státě nezíská, přihlédne se i k době obdobného nepřekrývajícího se pojištění získaného podle právních předpisů druhého státu. Potvrzení o dobách pojištění pro účely nároku na dávky nemocenského pojištění (formulář CZ 104/RU 7 na české straně, resp. RU 7/CZ 104 na ruské straně, Příloha č. 10 a 23) vydávají orgány uvedené v čl. 5 Ujednání (v ČR ČSSZ, referát speciálních agend odboru správy údajové základny, případně OSSZ).
- 3) Vznikne-li nárok na stejné dávky v mateřství podle právních předpisů obou smluvních stran, poskytne se podle čl. 11 Smlouvy dávka v mateřství podle právních předpisů té smluvní strany, na jejímž území má pracovník trvalý pobyt.
- 4) Styčným místem pro dávky nemocenského pojištění je:
 - a) **v České republice:** Česká správa sociálního zabezpečení, Křížová 25, 225 08 Praha 5;
 - b) **v Ruské federaci:** Fond sociálního pojištění Ruské federace, Orlikov pereulok 3a, 107 139 Moskva.

Čl. 20

Uplatnění nároku na peněžité dávky nemocenského pojištění

- 1) Pro získání nároku na dávku **platí právní předpisy státu nositele pojištění, jehož právní předpisy se uplatňují**, a to i v případě, když se oprávněná osoba v době vzniku nároku na dávku zdržuje na území druhého smluvního státu.
- 2) Dle čl. 6 Ujednání, který upravuje postup při uplatňování nároku na peněžité dávky nemocenského pojištění, předkládají pracovníci instituci smluvní strany **v místě jejich pojištění** dokumenty potvrzující jejich pracovní neschopnost, těhotenství nebo porod v souladu s právními předpisy druhé smluvní strany. V případě uplatnění nároku na dávky nemocenského pojištění byl s Ruskem dohodnut obdobný postup, jaký se uplatňuje s členskými státy EU (viz MP o provádění Nařízení Evropského parlamentu a Rady v oblasti peněžitých dávek v nemoci a mateřství), tj. vzájemné uznávání národních dokladů, bez potřeby dokládání ještě dalšími formuláři a podpůrné používání dodatečně sjednaných formulářů CZ/RU a RU/CZ.
- 3) Styčné místo jedné smluvní strany přitom může požádat styčné místo druhé smluvní strany, aby potvrdilo vystavení dokladu o dočasné pracovní neschopnosti, těhotenství nebo porodu v souladu s právními předpisy druhé smluvní strany. Pro tyto účely každá strana použije vlastní sadu formulářů označených CZ 115/RU 8 (Příloha č. 11), resp. RU 8/CZ 115 (Příloha č. 24), eventuálně CZ 001/ RU 1 (Příloha č. 4), které byly vytvořeny pro tyto účely. Žádost může vůči ruské instituci vznést i příslušná OSSZ.
- 4) Obě země si příslušné doklady vzájemně uznávají a není třeba je legalizovat.

Hlava II

Postup při uplatnění nároku na dávky nemocenského pojištění českých pojištěnců v případě jejich pobytu na území Ruska

Čl. 21

Obecná pravidla

- 1) Pro uplatnění nároku na nemocenské při dočasné pracovní neschopnosti a pro uplatnění nároku na peněžitou pomoc v mateřství či ošetrovné bude v ČR akceptován doklad, vystavený ruským ošetřujícím lékařem českému pojištěnci (ruský tiskopis bude k dispozici na intranetu ČSSZ v sekci nástěnka - formuláře).
- 2) Styčné místo jedné smluvní strany může v nezbytném případě požádat styčné místo druhé smluvní strany o spolupráci.
- 3) Pro došetřování možných nejasností uvedených v národním tiskopise nebo při pochybnostech o pravosti národního tiskopisu a pro vyžádání dodatečného lékařského vyšetření se budou užívat formuláře Potvrzení o vzniku a trvání pracovní neschopnosti CZ 115/RU 8 (Příloha č. 11) a Žádost o dodatečnou lékařskou zprávu CZ 116/RU 9 (Příloha č. 12). Tyto formuláře jsou k dispozici též na MISu (intranet ČSSZ). Došetření nejasností týkajících se národního tiskopisu se provede tak, že příslušná OSSZ zašle ruské kompetentní instituci formulář CZ 001/RU 1 (Příloha č. 4), jímž požádá o vyplnění formuláře CZ 115/RU 8 (Příloha č. 11). Ruská kompetentní instituce provede šetření, výsledek vyplní do formuláře a zašle zpět OSSZ.

- 4) Smlouva stanoví, že pro vznik nároku na dávky se započítávají doby pojištění získané podle právních předpisů obou smluvních států s výjimkou případů, kdy se uvedené doby časově překrývají. V ČR se sčítání dob pojištění týká pouze peněžité pomoci mateřství, neboť u ostatních dávek není nárok podmíněn získáním potřebné doby pojištění, ale pouze existencí samotného pojištění. Pro potvrzení dob pojištění se bude používat formulář Potvrzení o době pojištění CZ 104/RU 7 (Příloha č. 10).

Čl. 22 Nemocenské

- 1) Vznikne-li dočasná pracovní neschopnost českého pojištěnce na území Ruska, navštíví pojištěnec ošetřujícího lékaře a nechá si vystavit vnitrostátní potvrzení o trvání dočasné pracovní neschopnosti („Listok netrudosposobnosti“). Na potvrzení lékař běžně vyznačuje předpokládanou dobu jejího trvání. Potvrzovaná délka většinou nepřesahuje 15 dní. Pokud je pracovní neschopnost pojištěnce delší než 15 dní, její prodloužení zajišťuje tamější lékařská komise (za účasti pacienta), která funguje ve všech ruských zdravotnických institucích (poliklinikách, nemocnicích).
- 2) Nárok na dávku následně uplatní pojištěnec tak, že výše uvedené potvrzení vydané ruským lékařem spolu s vyplněným českým tiskopisem „Žádost o nemocenské při vzniku pracovní neschopnosti v jiném členském státě EU/smluvním státě“, které je k dispozici na webových stránkách ČSSZ, zašle svému zaměstnavateli do ČR (OSVČ příslušné OSSZ), a ten v závislosti na délce trvání pracovní neschopnosti poskytne zaměstnanci náhradu mzdy (v souladu s českými právními předpisy, OSVČ je vypláceno pouze nemocenské příslušnou OSSZ). Pokud se jedná o pracovní neschopnost delší než 14 kalendářních dní, zhotoví si zaměstnavatel kopie doručeného ruského potvrzení i žádosti o nemocenské (které si uschová) a originály doručí spolu s tiskopisem „Příloha k žádosti o dávku nemocenského pojištění“ na odd. nemocenského pojištění místně příslušné OSSZ (tj. kde je registrován), v Praze na pracoviště PSSZ Trojská. Dávka se poté likviduje obvyklým způsobem.

Čl. 23 Peněžité pomoc v mateřství

- 1) Nárok na peněžitou pomoc v mateřství se uplatní prostřednictvím tiskopisu „Žádost o peněžitou pomoc v mateřství při pobytu v zahraničí“. Tento tiskopis je také zveřejněn na internetových stránkách ČSSZ. Současně s tím bude potřeba přiložit lékařem vystavený doklad („Listok netrudosposobnosti“). Pokud z dokladu nebude zřejmý den předpokládaného porodu, doloží se tato skutečnost předložením lékařské zprávy (potvrzením), kterou vystavil ruský lékař. Jestliže bude nárok na peněžitou pomoc uplatňován až po narození dítěte, je třeba doložit rodný list dítěte.
- 2) Všechny tyto doklady, nezbytné pro uplatnění nároku na peněžitou pomoc v mateřství, doručí pojištěnec nejdříve svému zaměstnavateli (OSVČ příslušné OSSZ). Zaměstnavatel vyplní tiskopis „Příloha k žádosti o dávku nemocenského pojištění“ a všechny doklady opět zašle na odd. nemocenského pojištění místně příslušné OSSZ.
- 3) Jde-li o pojištěnce s trvalým pobytem na území Ruska, ověří OSSZ, zda pojištěnec nemá nárok na dávku v mateřství z ruského systému (může jít zejména o případy, kdy je pojištěnec účasten nemocenského pojištění podle českých právních předpisů teprve krátce nebo je souběžně v Rusku pojištěn). Tuto skutečnost může ověřit prostřednictvím formuláře CZ 001/RU 1 (Příloha č. 4), popř. lze využít i čestného prohlášení pojištěnce. V případě, že ruská kompetentní instituce vznik nároku na dávku pojištěnci potvrdí (nebo pojištěnec tuto skutečnost uvede v čestném prohlášení), OSSZ

pojištěncův nárok z českého systému pojištění zamítne s odkazem na ujednání Smlouvy (viz čl. 19 odst. 3 tohoto MP).

Čl. 24 Ošetřovné

U žádosti o ošetřovné uplatněné českým pojištěncem z Ruska se postupuje obdobně jako u žádosti o nemocenskou nebo o peněžitou pomoc v mateřství. Pojištěnec uplatní nárok na ošetřovné prostřednictvím tiskopisu „Žádost o ošetřovné při vzniku potřeby ošetřování (péče) při pobytu v jiném členském státě EU/smluvním státě“ spolu s příslušným ruským dokladem („Listok netrudosposobnosti“).

Čl. 25 Vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství

Dávka se uplatní předepsaným tiskopisem vydaným ČSSZ „Žádost o vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství“. Těhotenství a předpokládaný den porodu bude potvrzeno lékařem v ČR, popř. bude doloženo potvrzením lékaře z Ruska. Skutečnost, že zaměstnankyně nemůže vykonávat dosavadní práci z důvodu ohrožení jejího těhotenství, mateřství nebo kojení, musí být potvrzena poskytovatelem pracovnělékařských služeb, popř. ošetřujícím lékařem v ČR. Skutečnost, že zaměstnankyně koná práci, která je příslušnými předpisy těhotným ženám (matkám) zakázána, potvrzuje příslušný zaměstnavatel.

Hlava III Postup při uplatnění nároku na dávky nemocenského pojištění ruských pojištěnců v případě jejich pobytu na území ČR

Čl. 26 Obecná pravidla

- 1) Pro uplatnění nároku na peněžité dávky v nemoci a mateřství, na které vzniká ruskému pojištěnci nárok z ruského systému pojištění, budou ruskou stranou akceptovány k tomuto účelu česká vnitrostátní potvrzení.
 - a) **Peněžité dávky v nemoci:** Ruský pojištěnec pobývající v ČR zašle v případě vzniku pracovní neschopnosti tiskopis „Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti“ (III., IV. a V. díl), popř. též „Potvrzení o trvání dočasné pracovní neschopnosti“ kompetentní ruské instituci (příslušnému plátcí dávky), která zajistí pojištěnci výplatu dávky nebo mu bude nápomocna při jejím vyřízení. V případě vystavení tiskopisu „Rozhodnutí o potřebě ošetřování (péče)“ se zasílá tento tiskopis.
 - b) **Peněžité dávky v mateřství:** Pokud bude ruská pojištěnka navštěvovat na území ČR českého lékaře a ten jí vystaví v souvislosti s jejím těhotenstvím nebo mateřstvím příslušné doklady, zašle je pojištěnka pro účely nároku na dávky z ruského systému pojištění kompetentní ruské instituci (příslušnému plátcí dávky).
- 2) V případě nejasností se může recipročně styčné místo v Rusku obrátit na ČSSZ (styčným místem dle mezinárodních smluv o sociálním zabezpečení je na ústředí ČSSZ oddělení evropské koordinace a mezinárodních styků, konkrétní případy vyřizuje ve spolupráci s příslušným věcným útvarům)

prostřednictvím některého z vhodných dohodnutých formulářů řady RU/CZ o potvrzení či doložení dalších potřebných skutečností.

Hlava IV

Posuzování zdravotního stavu pro účely dočasné pracovní neschopnosti

Čl. 27 Obecná pravidla

- 1) Při posuzování zdravotního stavu pro účely dočasné pracovní neschopnosti postupuje kompetentní instituce výlučně podle vlastních předpisů, přičemž vychází z potvrzení o pracovní neschopnosti vydaného ošetřujícím lékařem druhé smluvní strany.
- 2) V případě potřeby však může kompetentní instituce ve smyslu čl. 24 Smlouvy požádat instituci místa pobytu o provedení dodatečné lékařské kontroly prostřednictvím formuláře CZ 116/RU 9 (Příloha č. 12), resp. RU 9/CZ 116 (Příloha č. 25). Instituce v místě pobytu provede kontrolu stejným způsobem jako v případě vlastního pojištěnce.

ČÁST ČTVRTÁ

DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ

Hlava I

Nároky z důchodového pojištění

Čl. 28 Podmínka občanství smluvního státu

- 1) Čl. 3 Smlouvy stanoví, že Smlouva se vztahuje pouze na státní občany ČR a Ruska. To znamená, že nárok na důchod za použití Smlouvy je podmíněn českým nebo ruským občanstvím. Uvedená podmínka platí i pro pozůstalé osoby, pokud jde o nárok na vdovský, vdovecký nebo sirotčí důchod, a to i v případě, že zemřelá osoba byla občanem smluvního státu.
- 2) ČR však v důsledku svého členství v EU a na základě rozhodnutí Soudního dvora EU ve věci Gottardo C-55/00 je povinna aplikovat Smlouvu i na občany všech členských států EU (EHP a Švýcarska). Podle uvedeného rozhodnutí členský stát EU nemůže s ohledem na základní princip rovného zacházení odepřít občanovi jiného členského státu právo zaručené bilaterální smlouvou o sociálním zabezpečení uzavřenou se třetím státem (který není členem EU) s odvoláním na to, že bilaterální smlouva se vztahuje pouze na občany smluvních států.
- 3) Na občany třetích států (vyjma států aplikujících koordinační nařízení EU), bez ohledu na to, zda s tímto státem má ČR uzavřenou bilaterální smlouvu o sociálním zabezpečení, se Smlouva nevztahuje.

Čl. 29 Sčítání dob pojištění

- 1) Smlouva vychází ze základního principu sčítání dob pojištění pro účely získání nároku na dávku (čl. 12 Smlouvy). Použití tohoto principu závisí na tom, zda žadatel získá nárok na důchod bez nutnosti přihlédnout k dobám pojištění druhého smluvního státu, nebo zda nárok získá jen s přihlédnutím k těmto dobám.
- 2) Pro způsob aplikace Smlouvy mezi ČR a Ruskem je rozhodující, zda:
 - a) nárok na důchod vznikne výlučně podle českých právních předpisů (čl. 13 Smlouvy), nebo
 - b) je nutno pro získání nároku přihlédnout i k dobám pojištění získaným podle ruských právních předpisů, jakož i k dobám pojištění získaným ve třetím státě, se kterým ČR uzavřela smlouvu o sociálním zabezpečení založenou na principu sčítání dob pojištění, a k dobám pojištění získaným ve státě aplikujícím koordinací nařízení EU (čl. 16 odst. 2 Smlouvy).

Čl. 30 Doby pojištění získané do 31. 12. 2008

- 1) Pro vznik nároku na důchod za doby pojištění získané před rokem 2009 je podstatným ustanovením čl. 30 odst. 3 Smlouvy, který pro veškeré doby pojištění získané v ČR a v Rusku do 31. 12. 2008 (tj. do skončení platnosti dřívější Dohody ČSR-SSSR) stanoví, který ze smluvních států je příslušným vzít v úvahu tyto doby pojištění a přiznat a vyplácet za ně důchod (při splnění dalších podmínek nároku).
- 2) Podle uvedeného ustanovení, které představuje teritoriální prvek, na němž bylo založeno poskytování důchodových dávek podle dřívější Dohody, doby pojištění (zaměstnání) získané do 31. 12. 2008 na území jedné ze smluvních stran vezme v úvahu ta smluvní strana, na jejímž území měla osoba k tomuto dni trvalé bydliště, avšak pouze v rozsahu, ve kterém nejsou tyto doby již zhodnoceny pro stanovení výše důchodu přiznaného druhou smluvní stranou a za předpokladu, že daná osoba získala k uvedenému datu alespoň 1 rok pojištění podle právních předpisů smluvní strany, která má podle tohoto odstavce doby pojištění (zaměstnání) vzít v úvahu. Pokud nebude tato podmínka splněna, doby pojištění (zaměstnání) vezme v úvahu ta smluvní strana, podle jejíchž právních předpisů byly skutečně získány.
- 3) To znamená, že pro zápočet dob pojištění získaných na území ČR a Ruska před 1. 1. 2009 je určujícím kritériem trvalé bydliště pojištěnce. Podle čl. 13 Ujednání se má za to, že pojištěnec měl ke dni 31. 12. 2008 trvalé bydliště na území toho smluvního státu, jehož byl k uvedenému dni občanem. To však neplatí, pokud předloží doklad potvrzující trvalé bydliště na území druhého smluvního státu a zároveň doklad, že byl odhlášen ke dni 31. 12. 2008 z evidence na území smluvního státu, jehož byl k uvedenému dni občanem. Dokladem o trvalém bydlišti v ČR se zde rozumí doklad prokazující povolení k trvalému pobytu (blíže viz Část čtvrtá, Hlava II, Díl 1 tohoto MP).

Poznámka: Jestliže nedošlo k odhlášení z evidence na území státu občanství, tj. pojištěnec byl hlášen k trvalému pobytu ke dni 31. 12. 2008 v obou smluvních státech, je třeba vycházet z toho, že trvalé bydliště pojištěnce bylo na území státu, jehož byl ke dni 31. 12. 2008 státním občanem.

- 4) Měl-li pojištěnec k 31. 12. 2008 trvalé bydliště v ČR, budou v souladu s čl. 30 odst. 3 Smlouvy veškeré doby pojištění (zaměstnání) získané před tímto datem podle ruských právních předpisů považovány za české doby pojištění (pokud za ně již nebyl – stalo by se tak nejspíše v bezesmluvním období – přiznán ruský důchod) a naopak, měl-li žadatel k 31. 12. 2008 trvalé bydliště v Rusku, budou veškeré doby pojištění (zaměstnání) získané před tímto datem podle českých právních předpisů považovány za ruské doby pojištění a ruská strana bude příslušná za ně přiznat a vyplácet důchod.
- 5) Pokud však pojištěnec ve smluvním státě, kde měl ke dni 31. 12. 2008 trvalé bydliště (ve smyslu čl. 13 Ujednání), nezískal k uvedenému dni alespoň 1 rok pojištění, bude pro zápočet dob pojištění získaných do 31. 12. 2008 (jakož i po uvedeném dni) platit proporcionální princip stanovený v čl. 14 odst. 1 Smlouvy, tj. tyto doby budou započteny smluvním státem, podle jehož právních předpisů (na jehož území) byly získány. Uvedenou podmínku 1 roku pojištění nelze splnit na základě náhradních dob pojištění ani dobou dobrovolného pojištění v České republice, pokud pojistné za toto pojištění bylo doplaceno po 31. 12. 2008. To znamená, že pro splnění uvedené podmínky lze vzít v úvahu pouze příspěvkové doby pojištění podle českých právních předpisů.

Poznámka: Splnění uvedené podmínky na základě náhradních dob pojištění je vyloučeno tím, že ke dni 31. 12. 2008 musí být ve smyslu čl. 30 odst. 3 Smlouvy získána započitatelná doba pojištění, přičemž náhradní dobu pojištění lze podle § 12 zdp započítat pouze tehdy, byla-li získána příspěvková doba pojištění v délce alespoň 1 roku. V případě, kdy trvalé bydliště pojištěnce bylo ke dni 31. 12. 2008 v ČR a podle českých právních předpisů byla před 1. 1. 2009 získána náhradní doba pojištění, přičemž nebyla k uvedenému dni splněna podmínka získání 1 roku příspěvkových dob v ČR, vykáže se tato náhradní doba pojištění na formuláři CZ 205/RU 2 (Příloha č. 6) pouze do poznámky v bodě 3.3 formuláře s následujícím textem: „V období od – do byla dále získána náhradní doba pojištění, ke které však pro účely splnění podmínky 1 roku pojištění uvedené v čl. 30 odst. 3 Smlouvy nelze přihlížet.“

- 6) K čl. 30 odst. 3 Smlouvy se přihlíží jak v případě nároku na dílčí důchod, tak v případě nároku na plný (solo) důchod.

Příklad č. 1: Ruský občan narozený v roce 1953 pracoval a byl pojištěn až do roku 2003 v Rusku. V roce 2004 za účelem zaměstnání přechodně pobýval v ČR, kde byl i pojištěn v českém systému důchodového pojištění. V ČR mu byl povolen pouze dlouhodobý pobyt, nikoliv trvalý, a v roce 2009 se vrátil zpět do Ruska. Ve smyslu čl. 30 odst. 3 a vzhledem k tomu, že občan neměl povolen v ČR trvalý pobyt, dobu pojištění od roku 2004 do roku 2008 bude pro nárok a pro vyšší důchodu hodnotit Rusko (přestože byl pojištěn v ČR 5 let a do roku 2008 získal 1 rok pojištění).

Příklad č. 2: Ruský občan narozený v roce 1953 pracoval a byl pojištěn až do roku 2003 v Rusku. V roce 2004 přesídlil do ČR, kde mu byl v roce 2007 povolen trvalý pobyt. Od roku 2004 do roku 2007 byl v ČR zaměstnán, v letech 2008 a 2009 byl v evidenci nezaměstnaných na úřadu práce, od roku 2010 vykonával opět výdělečnou činnost v ČR. Není poživitelem ruského důchodu. Česká strana bude příslušná započítat nejen české doby pojištění podle českých právních předpisů, ale i veškeré ruské doby pojištění. Nárok na důchod z Ruska mu s ohledem na čl. 30 odst. 3 Smlouvy nevznikne.

Příklad č. 3: Ruský občan narozený v roce 1953 pracoval a byl pojištěn až do roku 2003 v Rusku. V roce 2004 přesídlil do ČR, kde mu byl v roce 2007 povolen trvalý pobyt. V letech 2008 a 2009 byl v evidenci nezaměstnaných na úřadu práce v ČR, výdělečnou činnost v ČR vykonával až od roku 2010. Česká strana bude příslušná započítat pouze českou dobu pojištění (získanou před i od 1. 1. 2009). Pro zápočet ruských dob pojištění českou stranou (coby státu trvalého bydliště ke dni 31. 12. 2008) není splněna podmínka 1 roku příspěvkových dob pojištění získaných v ČR k uvedenému datu.

Příklad č. 4: Ruský občan narozený v roce 1953 pracoval a byl pojištěn až do roku 2003 v Rusku. V roce 2004 přesídlil do ČR, kde mu byl v roce 2007 povolen trvalý pobyt. Od roku 2004 do roku 2007 byl v ČR zaměstnán, v letech 2008 a 2009 byl v evidenci nezaměstnaných na úřadu práce, od roku 2010 vykonával opět výdělečnou činnost v ČR. V roce 2013 mu byl v Rusku přiznán starobní důchod za ruské doby pojištění. Česká strana k ruské době pojištění přihlédně v rámci pravidla sčítání dob pojištění (na základě čl. 12 Smlouvy), avšak nebude za ně vyplácet český důchod, neboť veškeré doby pojištění byly již zhodnoceny pro vyšší ruského důchodu přiznaného ruskou stranou.

Příklad č. 5: Český občan narozený v roce 1953 získal v českém systému důchodového pojištění celkem 40 let (z toho 33 let před rokem 2009). V letech 1995 až 1997 byl zaměstnán 2 roky v Rusku, kde přechodně pobýval. Uvedenou dobu bude příslušná započítat česká strana, neboť ke dni 31. 12. 2008 měl trvalé bydliště v ČR.

Poznámka: Do doby pojištění v ČR se započítává doba pojištění před 1. 1. 1993 v rozsahu stanoveném čl. 20 Smlouvy ČR-SR. Ve smyslu čl. 20 této Smlouvy se doby zabezpečení (pojištění) získané přede dnem rozdělení ČSFR považují za doby zabezpečení (pojištění) toho smluvního státu, na jehož území měl zaměstnavatel občana sídlo ke dni rozdělení ČSFR nebo naposledy před tímto dnem. Sídlem zaměstnavatele se rozumí adresa, která je jako sídlo zapsána v obchodním rejstříku ke dni 31. 12. 1992 nebo naposledy před tímto dnem. Je-li zaměstnavatelem fyzická osoba, je sídlem adresa, která je v obchodním rejstříku uvedena jako místo podnikání. Je-li zaměstnavatelem odštěpný závod nebo jiná organizační složka zapsaná v obchodním rejstříku, rozumí se sídlem zaměstnavatele adresa tohoto odštěpného závodu nebo organizační složky (čl. 15 Správního ujednání o provádění Smlouvy ČR-SR). Pokud občan neměl ke dni rozdělení ČSFR nebo naposledy před tímto dnem zaměstnavatele se sídlem na území ČSFR (např. jeho zaměstnavatelem byl podnik zřízený přímo zákonem a nebyl tak uveden v obchodním rejstříku), považují se doby zabezpečení (pojištění) získané před tímto dnem za doby zabezpečení (pojištění) toho smluvního státu, na jehož území měl občan trvalý pobyt ke dni rozdělení ČSFR nebo naposledy před tímto dnem. Stejně kritérium (tj. trvalý pobyt) se použije i v případech, kdy občan měl ke dni rozdělení ČSFR jak zaměstnavatele se sídlem na území ČR, tak i zaměstnavatele se sídlem na území SR.

- 7) Pokud by pojištěnec ke dni 31. 12. 2008 neměl trvalé bydliště ani v ČR, ani v Rusku, ale ve třetím státě (např. na Slovensku), čl. 30 odst. 3 Smlouvy se nepoužije a pro zápočet dob pojištění získaných do 31. 12. 2008 (jakož i po uvedeném dni) bude platit proporcionální princip stanovený v čl. 14 odst. 1 Smlouvy, tj. tyto doby budou započteny smluvním státem, podle jehož právních předpisů (na jehož území) byly získány.
- 8) Doba studia v Rusku před 1. 1. 2009 v případě, že je ČR podle čl. 30 odst. 3 Smlouvy příslušná k započtení ruských dob pojištění získaných do 31. 12. 2008, se hodnotí v rozsahu potvrzeném ruským nositelem pojištění. U osob, které byly ke studiu v Rusku vyslány před 1. 5. 1990 nebo v uvedeném období v Rusku studovaly se souhlasem či s vědomím tehdejších československých orgánů, a u osob, které studovaly v Rusku po 30. 4. 1990, se doba studia v Rusku započte v rozsahu stanoveném českými právními předpisy, pokud zápočet této doby na základě potvrzení ruského nositele pojištění není pro žadatele výhodnější; podmínkou však v tomto případě je předložení rozhodnutí MŠMT podle § 21 odst. 1 písm. a) zdp o tom, že studium v Rusku je postaveno naroveň studiu na střední nebo vysoké škole v ČR. Vyslání ke studiu v Rusku před 1. 5. 1990 se prokazuje příslušným potvrzením školy či jiného tehdejšího československého orgánu. Pokud však žadatel nemá tento doklad k dispozici, je třeba podmínku vyslání zkoumat s ohledem na všechny souvislosti daného studia.

Příklad č. 1: Český občan studoval v letech 1970 - 1976 v Rusku, kam byl vyslán se souhlasem příslušných státních orgánů. Žádné jiné doby pojištění v Rusku nezískal. K hodnocení veškerých dob pojištění získaných do 31. 12. 2008 je podle čl. 30 odst. 3 Smlouvy příslušná česká strana. Doba

studia v Rusku bude započtena v rozsahu stanoveném českými právními předpisy za předpokladu, že bude doložena příslušným rozhodnutím MŠMT.

Příklad č. 2: Ruský občan studoval v letech 1970 - 1976 v Rusku, v letech 1977 - 2003 pracoval v Rusku a v roce 2004 získal trvalý pobyt v ČR, kde byl pojištěn v letech 2004 - 2014. K hodnocení veškerých dob pojištění získaných do 31. 12. 2008 je podle čl. 30 odst. 3 Smlouvy příslušná česká strana. Doba studia v Rusku bude započtena pouze v rozsahu potvrzeném ruským nositelem pojištění.

9) Doba péče o dítě v Rusku před 1. 1. 2009 v případě, že je ČR podle čl. 30 odst. 3 Smlouvy příslušná k započtení ruských dob pojištění získaných do 31. 12. 2008, se hodnotí v rozsahu potvrzeném ruským nositelem pojištění. Pokud by však tímto postupem byla započtena doba péče o dítě v kratším rozsahu, než lze započítat podle českých právních předpisů, dohodnotí se období péče o dítě, které nebylo potvrzeno ruským nositelem pojištění. V případě, že je podle čl. 30 odst. 3 Smlouvy k započtení doby péče o dítě získané před 1. 1. 2009 příslušný ruský nositel pojištění, přihlédne česká strana k době péče o dítě v rozsahu potvrzeném ruským nositelem pojištění.

Příklad č. 1: Ruská občanka byla zaměstnaná v Rusku v letech 1974 - 2000. V roce 1978 se jí narodilo dítě. V roce 2001 získala trvalý pobyt v ČR, kde byla pojištěna v letech 2001 - 2014. K hodnocení veškerých dob pojištění získaných do 31. 12. 2008 je podle čl. 30 odst. 3 Smlouvy příslušná česká strana. Ruský nositel pojištění potvrdil dobu pojištění v Rusku v letech 1974 - 1980 a 1982 - 2000. Období 1980 - 1982, které nebylo ruskou stranou potvrzeno, bude započteno jako doba péče o dítě podle českých právních předpisů.

Příklad č. 2: Ruská občanka byla zaměstnaná v Rusku v letech 1974 - 2000. V roce 1978 se jí narodilo dítě. V ČR přechodně pobývala a byla pojištěna v letech 2006 - 2014. K hodnocení veškerých dob pojištění získaných do 31. 12. 2008 je podle čl. 30 odst. 3 Smlouvy příslušná ruská strana. Ruský nositel pojištění potvrdil dobu pojištění v Rusku v letech 1974 - 1980 a 1982 - 2000. Období, které nebylo ruskou stranou potvrzeno nelze v daném případě započítat jako dobu péče o dítě podle českých právních předpisů. Česká strana bude příslušná k započtení dob získaných v letech 2009 - 2014.

Čl. 31

Doby pojištění získané po 31. 12. 2008

Dobu pojištění získanou od vstupu Smlouvy v platnost (tj. od 1. 11. 2014) bude hodnotit a přiznávat za ni důchod ten smluvní stát, na jehož území byla skutečně získána. Stejně pravidlo bude platit i pro období tzv. bezesmluvního stavu, který trval od 1. 1. 2009 do 31. 10. 2014.

Díl 1 **Nároky získané pouze na základě českých dob pojištění** **(plné důchody)**

Čl. 32

1) I když pojištěnec získal v ČR potřebnou dobu pojištění pouze na základě českých dob pojištění, bude muset být výpočet důchodu proveden nejen podle českých právních předpisů, ale i podle čl. 16 Smlouvy.

- 2) Nejprve se vypočítá výše důchodu výhradně podle českých právních předpisů s tím, že doba pojištění získaná v souvislosti s výkonem výdělečné činnosti podle ruských právních předpisů nebo podle právních předpisů kteréhokoli jiného státu **před 1. 1. 1996** (tj. doba zaměstnání) se z rozhodného období pro stanovení výpočtového základu **vylučuje**. Vyloučit však nelze případné náhradní doby pojištění získané v Rusku nebo v jiných státech (ani případné doby bydlení získané v jiných státech). **Doba pobírání invalidního důchodu nebo starobního důchodu vypláceného od ruského, případně od jiného zahraničního nositele pojištění po 31. 12. 1995 se z rozhodného období také vylučuje. Doba pojištění získaná podle ruských právních předpisů po 31. 12. 1995 se z rozhodného období nevylučuje.** Výsledkem je tzv. **plný (národní, solo) důchod**.

Poznámka č. 1: PDIV se však nedosazuje za dobu pojištění získanou na území ČR před 1. 1. 2009 v případě, že k jejímu započtení je podle čl. 30 odst. 3 Smlouvy příslušná ruská strana. Při stanovení OVZ se v tomto případě vychází ze skutečných výdělků získaných v ČR v kalendářních letech spadajících do rozhodného období. Doby pracovní neschopnosti se považují za vyloučené doby.

Poznámka č. 2: Získal-li pojištěnec před 1. 1. 1993 doby zaměstnání (pojištění) v ČSFR, které se podle čl. 20 Smlouvy ČR-SR považují za slovenské doby pojištění, nedochází při výpočtu OVZ k jejich vyloučení z rozhodného období, ani za ně není dosazován PDIV, ale započítají se skutečné vyměřovací základy, které byly v tomto období získány. Za vyloučené doby by se pro výpočet plného „solo“ důchodu považovaly až doby zaměstnání získané ve Slovenské republice po 31. 12. 1992 do 31. 12. 1995 (obdobně jako se vylučují doby zaměstnání v cizině podle právních předpisů platných před nabytím účinnosti zdp).

Při výpočtu plného (solo) důchodu:

Z rozhodného období se VYLUČUJÍ	Z rozhodného období se NEVYLUCUJÍ
doby získané před 1. 1. 1996, které se vylučovaly dle předpisů platných před tímto dnem, zejm.: - doby pojištění související s výkonem výdělečné činnosti získané v Rusku vykázané ruským nositelem pojištění - doby zaměstnání získané v jiném (třetím) státě	doby pojištění získané v Rusku (příp. v jiném státě) po 31. 12. 1995
doby získané po 31. 12. 1995, které jsou uvedeny v § 16 odst. 4 zák. č. 155/1995 Sb., v platném znění, zejm.: - doba pobírání invalidního důchodu, nebo starobního důchodu vypláceného od zahraničního nositele pojištění (po 31. 12. 1995)	doby bydlení získané v jiném státě (před i po 1. 1. 1996)
	náhradní doby pojištění získané v Rusku, příp. v jiném státě (před i po 1. 1. 1996)

- 3) Poté se provede výpočet důchodu podle čl. 16 odst. 1 bod 2 Smlouvy podle Části čtvrté, Hlavy I, Dílu 2, Oddílu 2 tohoto MP, a to i v případě, že veškeré doby pojištění získané v Rusku hodnotí podle čl. 30 odst. 3 Smlouvy česká strana.

- 4) Následně se obě částky porovnájí a přizná se vyšší z nich (viz § 58 zdp).

Čl. 33

- 1) I v případě, kdy pojištěnec získá potřebnou dobu pojištění pro nárok na český důchod čistě podle vnitrostátních právních předpisů, bude vždy nutné aplikovat čl. 30 odst. 3 Smlouvy. To znamená, že doby pojištění získané v ČR do 31. 12. 2008 se považují za české doby pojištění, je-li česká strana příslušná k jejich započtení podle čl. 30 odst. 3 Smlouvy (viz čl. 32 tohoto MP).

Příklad: Žadatel o důchod pracoval v ČR v letech 1975 až 2006, poté od roku 2007 do 2009 pracoval v Rusku a od roku 2010 dosud pracuje opět v ČR a trvalý pobyt ke dni 31. 12. 2008 měl na území Ruska. I přesto, že získal v ČR 35 let pojištění, nárok na plný (solo) důchod dle českých právních předpisů nevznikne, neboť podle čl. 30 odst. 3 Smlouvy je k započtení a doby pojištění získané v letech 1975 až 2008 v ČR příslušná ruská strana. Za doby pojištění od roku 2010 bude přiznán dílčí důchod dle českých právních předpisů.

- 2) Pokud však pojištěnci vznikne v ČR nárok na plný (solo) důchod před vstupem Smlouvy v platnost, tj. před 1. 11. 2014, započtou se pro nárok i výši tohoto důchodu doby pojištění získané v ČR a čl. 30 odst. 3 Smlouvy se neaplikuje, a to ani v případě, kdy se tento důchod přiznává teprve po vstupu Smlouvy v platnost. U takto přiznaného důchodu bude proveden srovnávací výpočet dílčího důchodu s tím, že bude použito datum vzniku nároku na plný (solo) důchod a porovnání výše obou důchodů se provede k datu požadovaného přiznání důchodu.

Čl. 34

Invalidé z mládí

Výjimka z principu rovnosti území platí pro nároky tzv. invalidů z mládí (§ 42 odst. 1 zdp), kdy trvalý pobyt na území ČR zůstává podle čl. 16 odst. 3 Smlouvy podmínkou pro vznik nároku na tento důchod. Přesídlí-li tedy do ČR z Ruska osoba, která splňuje podmínky nároku na tzv. invalidní důchod z mládí, nárok na tento důchod jí vzniká získáním trvalého pobytu na území ČR.

Díl 2

Nároky získané jen s přihlédnutím k dobám pojištění v Rusku (dílčí důchody)

Oddíl 1

Nárok na dílčí důchod

Čl. 35

- 1) Nezíská-li pojištěnec potřebnou dobu pojištění bez přihlédnutí k ruským dobám pojištění, je třeba přihlédnout pro účely získání nároku na český důchod podle čl. 12 Smlouvy i k těmto dobám, pokud se časově nepřekrývají s českými dobami pojištění (popř. k dobám pojištění získaným ve státě aplikujícím koordinační nařízení EU nebo v jiném smluvním státě).
- 2) Doby pojištění získané v ČR a v Rusku do 31. 12. 2008 se považují za doby pojištění toho státu, který je příslušným k jejich započtení podle čl. 30 odst. 3 Smlouvy (viz čl. 30 tohoto MP).

Poznámka: Jestliže je nárok na důchod podmíněn získáním určitých dob pojištění, např. získáním 20 let v IA pracovní kategorii, přihlíží se pouze ke srovnatelným dobám pojištění, získaným podle ruských právních předpisů, respektive jiného smluvního státu (jde-li o pracovní kategorii, jen k dobám získaným do 31. 12. 1992). Zároveň platí, že pro nárok na důchod z tzv. preferované kategorie

s přihlédnutím k pracovní kategorii v Rusku, či v jiném státě, musí být získán alespoň 1 rok zaměstnání v preferované pracovní kategorii v ČR. Je-li nárok na důchod podmíněn též počtem odpracovaných směn v určité preferované kategorii podle nařízení vlády č. 363/2009 Sb., přihlíží se též k odpracovaným směnám v zaměstnání v odpovídající preferované pracovní kategorii, které bylo vykonáváno v Rusku.

- 3) V případě, že pojištěnec získal v českém systému pouze náhradní dobu pojištění, nárok na dílčí důchod nevznikne. K dobám pojištění v Rusku lze přihlédnout pro účely splnění podmínky získání jednoho roku povinného pojištění ve smyslu § 12 odst. 1 zdp pouze v případě, že byla vedle náhradní doby pojištění získána též alespoň minimální jednotka doby povinného pojištění v ČR v délce 1 dne. V takovém případě by bylo možné v rámci pravidla sčítání dob přihlédnout k dobám pojištění v Rusku a přiznat dílčí důchod.

Poznámka: Výše uvedené pravidlo nelze použít pro účely splnění podmínky 1 roku pojištění stanovené v čl. 30 odst. 3 Smlouvy – tedy pro získání alespoň 1 roku příspěvkových dob pojištění podle právních předpisů té smluvní strany, která je podle ustanovení tohoto článku příslušná hodnotit na základě trvalého bydliště dobu pojištění získanou do 31. 12. 2008 na území jedné ze smluvních stran.

Čl. 36

Doby pojištění získané v ruském systému se vykazují v jednotlivých časových intervalech, přičemž vykázaný počet dnů pojištění by měl odpovídat počtu kalendářních dnů připadajících na daný časový interval. Zpravidla budou rozlišeny na doby povinného pojištění, náhradní doby pojištění a případně doby dobrovolného pojištění. Celkový rozsah získaných dob pojištění Rusku (tj. součet všech ruských dob pojištění) se uvádí rovněž v jednotkách dnů.

Oddíl 2 Výše dílčího důchodu

Čl. 37

- 1) Pro stanovení výše dílčího důchodu podle čl. 16 odst. 1 Smlouvy je nutno nejprve vypočítat výši důchodu podle českých právních předpisů, která by náležela, kdyby veškeré doby pojištění, k nimž lze podle Smlouvy přihlížet, byly získány podle českých právních předpisů (tzv. teoretická výše důchodu).
- 2) Při hodnocení ruských dob pojištění vychází český nositel pojištění výhradně z údajů oznámených ruským nositelem pojištění (viz formulář RU 2/CZ 205 - Příloha č. 19). To platí i pro ruské náhradní doby pojištění, které je příslušná započítat podle čl. 30 odst. 3 Smlouvy česká strana (tzn., že nebudou kráceny na 80% podle českých právních předpisů).
- 3) České doby pojištění získané do 31. 12. 2008, které je podle čl. 30 odst. 3 Smlouvy příslušná započítat ruská strana, se však hodnotí v rozsahu oznámeném českou stranou na formuláři CZ 205/RU 2 (Příloha č. 6). Nicméně náhradní doby pojištění se započítají pro výši dílčího důchodu v tomto případě ve stejném rozsahu jak pro nárok, tak pro výši (tzn., že nebudou kráceny na 80%).

Čl. 38

Zásady pro stanovení osobního vyměřovacího základu

- 1) Čl. 16 Smlouvy stanoví základní pravidla pro stanovení OVZ při výpočtu dílčího důchodu. Vychází z toho, že za základ pro výpočet důchodu se vezmou v úvahu pouze příjmy dosažené v dobách pojištění (zaměstnání) získaných na území ČR. Tyto příjmy, s indexací podle právních předpisů ČR, budou považovány za dosažené i v dobách pojištění (zaměstnání) získaných podle ruských právních předpisů, k nimž se přihlíží při stanovení teoretické výše důchodu. Jinými slovy řečeno, za doby pojištění získané podle ruských právních předpisů se dosadí průměrný indexovaný výdělek, který se určí z vyměřovacích základů získaných a započítávaných podle českých právních předpisů. Smyslem tohoto ustanovení je vytvořit fikci, že v období výdělečné činnosti v Rusku dosahoval pojištěnec obdobných výdělků, jakých by pravděpodobně dosáhl, kdyby v daném období pracoval v ČR.

Poznámka: PDIV se však nedosazuje za dobu pojištění získanou na území ČR před 1. 1. 2009 v případě, že k jejímu započtení je podle čl. 30 odst. 3 Smlouvy příslušná ruská strana. Při stanovení OVZ se v tomto případě vychází ze skutečných výdělků získaných v ČR v kalendářních letech spadajících do rozhodného období. Doby pracovní neschopnosti se považují za vyloučené doby.

- 2) Zásady pro výpočet OVZ se použijí jak při přiznání důchodu podle zákona č. 155/1995 Sb., tak v (ojedinělých) případech, kdy bude prováděn výpočet podle zákona č. 100/1988 Sb. (k tomu viz čl. 46 tohoto MP).

Čl. 39

Stanovení rozhodného období

- 1) Rozhodné období pro stanovení OVZ se určuje podle § 18 zdp. Podle odst. 4 cit. ustanovení se do rozhodného období nezahrnují kalendářní roky před rokem 1986. Takto stanovené rozhodné období se použije i tehdy, jestliže v něm nebylo dosaženo žádného vyměřovacího základu v ČR, avšak pojištěná osoba byla v tomto období výdělečně činná alespoň v pěti kalendářních letech (nemusí se však jednat o celé kalendářní roky) v Rusku nebo v jiném státě aplikujícím koordinační nařízení EU nebo ve smluvním státě. Za období výdělečné činnosti v Rusku se považuje doba pojištění potvrzená ruským nositelem pojištění na formuláři RU 2/CZ 205 (Příloha č. 19), nevyplyvá-li z něj, že se jedná o ruskou náhradní dobu pojištění (PDIV zjištěný podle čl. 41 tohoto MP se potom bude dosazovat do doby povinného pojištění získané v Rusku v rozhodném období).
- 2) K prodloužení rozhodného období před rok 1986 dojde pouze v případě, kdy migrující osoba nebyla po roce 1985 výdělečně činná ani v ČR ani v Rusku alespoň v pěti kalendářních letech. V takovém případě bude rozhodné období začínat kalendářním rokem, v němž byla osoba naposledy povinně pojištěna v Rusku nebo v ČR před rokem 1986, a bude končit kalendářním rokem, který bezprostředně předchází roku přiznání důchodu.

Čl. 40

Vyměřovací základy pro stanovení PDIV dosazovaného za ruské doby pojištění

- 1) Základem pro stanovení PDIV, který bude dosazován za doby pojištění získané v Rusku, jsou výhradně vyměřovací základy získané podle českých právních předpisů v rozhodném období (viz čl. 39 tohoto MP). Pokud však v období od roku 1986 nebylo získáno alespoň pět kalendářních roků s vyměřovacím základem, vypočte se průměrný výdělek pouze z vyměřovacích základů získaných od roku 1986.

Poznámka: Pokud by ve zcela ojedinělých případech byly získány vyměřovací základy v ČR před rokem 1986 a po roce 1985 bylo získáno méně než pět kalendářních roků s vyměřovacím základem, vezme se pro uvedený účel v úvahu vyměřovací základ získaný v posledním kalendářním roce před rokem 1986 a vyměřovací základy po roce 1985. Jestliže v období od roku 1986 nebyl získán žádný vyměřovací základ, vypočte se průměrný výdělek pouze z vyměřovacího základu získaného v posledním kalendářním roce před rokem 1986.

- 2) Pro účely stanovení PDIV se použijí též vyměřovací základy získané na území ČR v době, kterou je ve smyslu čl. 30 odst. 3 Smlouvy příslušná hodnotit ruská strana.

Čl. 41 Výpočet PDIV

- 1) Jednotlivé vyměřovací základy za více kalendářních roků spadajících do rozhodného období (VZ_r) je nejprve nutné násobit příslušným koeficientem nárůstu všeobecného vyměřovacího základu platným pro příslušný kalendářní rok ($KNVVZ_r$) dle data přiznání důchodu:

$$VZ_r \times KNVVZ_r$$

- 2) Výsledné částky se sečtou dohromady a výsledek se dělí počtem dnů (d), ve kterých byly použité vyměřovací základy získány. To znamená, že do dělitele, tj. do celkového počtu dnů nelze zahrnout vyloučené doby podle § 16 odst. 4 zdp (např. doba pracovní neschopnosti), doby pojištění v cizině a doby, kdy nebylo žádné pojištění. Dělitele lze nejjednodušeji zjistit tak, že sečteme dohromady dny pojištění uvedené na ELDP za kalendářní roky, ve kterých byly získány použité VZ_r , a od výsledku odečteme celkový počet vyloučených dob uvedených na týchž ELDP.

$$\frac{(VZ_r \times KNVVZ_r) + (VZ_r \times KNVVZ_r) + \dots + (VZ_r \times KNVVZ_r)}{d}$$

- 3) Výsledek se zaokrouhlí na čtyři desetinná místa směrem nahoru. Výsledná částka představuje PDIV, který se dosadí za jednotlivé dny, ve kterých trvalo pojištění spojené s výdělečnou činností v Rusku.

Čl. 42 Dosazení PDIV za doby pojištění v Rusku a deindexace

- 1) Za každý den pojištění v Rusku získaný v rozhodném období se dosadí PDIV vypočtený podle čl. 41 tohoto MP.

Pozn.: PDIV by nebylo možné dosadit např. za náhradní doby pojištění nebo za jiné doby pojištění, které nebyly získány v souvislosti s výdělečnou činností; v takovém případě by se místo dosazení PDIV tyto doby vyloučily z rozhodného období.

- 2) Takto dosazené výdělky se v jednotlivých kalendářních letech sečtou, aby bylo možné zjistit roční vyměřovací základ. Roční souhrn dosazených výdělků se zjistí tak, že se PDIV násobí počtem dnů povinného pojištění získaných v příslušném kalendářním roce v Rusku (dRU_r). Roční souhrn výdělků dosazených za doby povinného pojištění v Rusku je nutné dále tzv. deindexovat, tj. vydělit příslušným koeficientem nárůstu všeobecného vyměřovacího základu platným pro příslušný kalendářní rok. Výsledné částky se zaokrouhlí na celé Kč směrem nahoru.

$$\frac{\text{PDIV} \times \text{dRU}_r}{\text{KNVVZ}_r}$$

Čl. 43

Výpočet ročního vyměřovacího základu

Pokud byl v některém kalendářním roce získán též vyměřovací základ v ČR, připočte se k němu výsledný deindexovaný součin PDIV a počtu dní pojištění v Rusku. Nebyl-li v kalendářním roce získán žádný vyměřovací základ v ČR, bude základem pro výpočet ročního vyměřovacího základu (RVZ_r) částka vypočtená podle čl. 42 tohoto MP. Roční vyměřovací základ pojištěnce se následně stanoví podle § 16 odst. 2 zdp.

$$\text{RVZ}_r = \left(\frac{\text{PDIV} \times \text{dRU}_r}{\text{KNVVZ}_r} + \text{VZ}_r \right) \times \text{KNVVZ}_r$$

Čl. 44

Výpočet OVZ

- 1) Poté, co byly vypočteny roční vyměřovací základy v rozhodném období, provede se výpočet OVZ standardním způsobem.
- 2) Vyloučenými dobami jsou doby uvedené v § 16 odst. 4 zdp (pokud jde o doby zaměstnání v cizině získané před 1. 1. 1996, které se vylučovaly podle předpisů platných před tímto dnem, vylučují se z rozhodného období pouze doby zaměstnání získané v tzv. nesmluvních státech, za které nelze dosadit PDIV).

Při výpočtu dílčího důchodu:

PDIV se DOSAZUJE	Z rozhodného období se VYLUČUJÍ	Z rozhodného období se NEVYLUČUJÍ
Za doby pojištění získané v Rusku v souvislosti s výkonem výdělečné činnosti (vykázané ruským nositelem pojištění na formuláři RU 2/CZ 205) <i>V případě dob pojištění získaných na území ČR, které je podle čl. 30 odst. 3 Smlouvy příslušná započítat ruská strana, se však vychází ze skutečných vyměřovacích základů – viz čl. 38 tohoto MP)</i>	náhradní doby pojištění v Rusku (vykázané ruským nositelem pojištění na formuláři RU 2/CZ 205) náhradní doby pojištění získané ve státě aplikujícím koordinační nařízení EU nebo ve státě, se kterým má ČR uzavřenou smlouvu o sociálním zabezpečení	doby zaměstnání po 31. 12. 1995 a jiné doby pojištění a náhradní doby pojištění před i po 1. 1. 1996 získané v tzv. nesmluvním státě
Za doby pojištění získané ve státě aplikujícím koordinační nařízení EU; <i>v případě dob zaměstnání v ČSFR získaných do 31. 12. 1992, které se podle čl. 20 Smlouvy ČR-SR považují za slovenské doby pojištění, se však vychází ze skutečných vyměřovacích základů - viz čl. 45 tohoto MP)</i>	doby získané po 31. 12. 1995, které jsou uvedeny v § 16 odst. 4 zdp, zejm.: - doba pobírání invalidního nebo starobního důchodu vypláceného od zahraničního (i ruského) nositele pojištění (po 31. 12. 1995)	
Za doby pojištění získané ve státě, se kterým má ČR uzavřenou bilaterální smlouvu o sociálním zabezpečení	doby zaměstnání získané před 1. 1. 1996 v nesmluvním státě, které se vylučovaly dle předpisů platných před tímto dnem	

Čl. 45

Doby zaměstnání získané do 31. 12. 1992 v ČSFR

- 1) Získal-li pojištěnec před 1. 1. 1993 doby zaměstnání (pojištění) v ČSFR, které se podle čl. 20 Smlouvy ČR-SR považují za slovenské doby pojištění, nedochází při výpočtu OVZ k jejich vyloučení z rozhodného období, ani za ně není dosazován PDIV, ale započítají se skutečné vyměřovací základy, které byly v tomto období získány.

Poznámka: Pro výpočet dílčího důchodu by se za doby pojištění získané v souvislosti s výdělečnou činností na Slovensku po 31. 12. 1992 dosadil PDIV.

- 2) Pokud v rozhodném období byly zároveň získány doby pojištění (zaměstnání) v Rusku a doby zaměstnání získané do 31. 12. 1992 v ČSFR se podle čl. 20 Smlouvy ČR-SR považují za slovenské doby pojištění, vypočte se PDIV, který má být dosazen za doby pojištění Ruska též z vyměřovacích základů získaných v ČSFR před 31. 12. 1992 v rozhodném období.

Čl. 46

Pravidla pro výpočet důchodu podle zákona č. 100/1988 Sb.

Při výpočtu důchodu podle zákona č. 100/1988 Sb. se stanoví PMV následujícím způsobem:

- a) V rozhodném období stanoveném podle § 12 odst. 3 se nejprve určí 5 výdělkově nejlepších kalendářních let porovnáním hrubých výdělků za jednotlivé celé kalendářní roky. Zasahuje-li do některého z 5 výdělkově nejlepších kalendářních let doba pojištění (zaměstnání) získaná v Rusku, dosadí se za tuto dobu PDIV vypočtený podle písm. b) tohoto článku. Tato doba pojištění získaná v Rusku se tedy již nevylučuje při výpočtu PMV. Pokud do žádného z 5 výdělkově nejlepších kalendářních let nezasahuje doba pojištění v Rusku, vypočte se PMV standardním způsobem. Není-li v rozhodném období 5 kalendářních roků s výdělkem, postupuje se podle § 12 odst. 5.
- b) Hrubé výděly získané v 5 výdělkově nejlepších kalendářních letech se sečtou a vypočte se z nich PDIV tak, že se součet hrubých výdělků dělí počtem dnů, za které byly tyto výděly získány.
- c) PDIV vypočtený podle písm. b) tohoto článku se dosadí za každý den pojištění získaný v Rusku, který zasahuje do výdělkově nejlepších kalendářních let.
- d) Následně se provede součet hrubých výdělků a PDIV připadajících na dobu pojištění v Rusku v 5 výdělkově nejlepších kalendářních letech.
- e) Poté se vypočte PMV obvyklým způsobem. Doba pojištění získaná v Rusku, za kterou byl dosazen PDIV podle písm. c) tohoto článku, se však již nevylučuje.

$$PMV = \frac{\sum HV5R + \sum PdV5R}{\sum \text{dnů v RO} - VD} \times \frac{\sum \text{dnů v RO}}{\sum \text{měsíců v RO}}$$

kde $\sum HV5R$ = součet hrubých výdělků získaných v 5 výdělkově nejlepších kal. rocích v RO;

$\sum PdV5R$ = součet PDIV dosazených za dobu pojištění v Rusku zasahující do 5 výdělkově nejlepších roků;

- RO = rozhodné období stanovené podle zákona č. 100/1988 Sb.;
- VD = vyloučené doby podle zákona č. 100/1988 Sb. vyjma dob pojištění získaných v Rusku, za které byl dosažen PDIV (PdV5R).

Čl. 47

Dílčení teoretické výše důchodu

- 1) Výsledná částka důchodu se dílí, to znamená, že se sníží tak, aby odpovídala poměru délky dob pojištění získaných podle českých právních předpisů ke dni, od něhož se důchod přiznává, k celkové době pojištění získané v ČR a v Rusku k tomuto dni. Za dobu pojištění v ČR se pro účely koeficientu dílení považuje i doba pojištění získaná v Rusku, kterou podle čl. 30 odst. 3 Smlouvy hodnotí česká strana. V případě, že v Rusku byly získány doby pojištění pouze před 1. 1. 2009 a důchod za ně přiznává česká strana, koeficient dílení se rovná jedné.

$$\text{Dílčí důchod} = \text{teoretická výše důchodu} \times \frac{\text{česká doba pojištění}}{\text{celková doba pojištění v ČR a v Rusku}}$$

- 2) Dílení podléhá též základní výměra důchodu.
- 3) Teoretická výše invalidního důchodu se stanoví včetně doby dopočtené ode dne vzniku nároku na tento důchod do dosažení důchodového věku (§ 41 odst. 4 zdp). Při dílení teoretické výše důchodu se však tato dopočtená doba nezahrnuje do čitatele ani jmenovatele.
- 4) V případech, ve kterých byl dílí starobní důchod přiznán, avšak výplata nenáležela, poskytne se případné zvýšení za další práci v ČR po přiznání důchodu rovněž v dílí výši (provede se nový výpočet dílího důchodu podle čl. 16 Smlouvy).

Čl. 48

Doba pojištění kratší než 1 rok

Přiznání dílího důchodu podle Smlouvy je na obou stranách podmíněno získáním minimální doby pojištění. Nedosahuje-li doba pojištění v ČR alespoň 1 rok a nevznikne-li na základě takto krátké doby pojištění nárok na důchod podle českých právních předpisů, CSSZ důchod nepřizná (hodnocení náhradní doby pojištění pro tyto účely viz čl. 35 tohoto MP).

Díl 3

Výpočet dílího důchodu podle Smlouvy s přihlédnutím k dobám pojištění v jiném členském státě EU nebo v jiném smluvním státě

Čl. 49

- 1) V případě, že pojištěnec získal vedle dob pojištění v Rusku a českých dob pojištění ještě doby pojištění ve státě aplikujícím koordinační nařízení EU nebo v jiném smluvním státě, zohlední se tato doba pojištění ve smyslu čl. 16 odst. 2 Smlouvy při výpočtu dílího důchodu bez ohledu na to, zda nárok na dílí důchod by vznikl i bez přihlédnutí k dobám pojištění získaným v těchto třetích státech.

- 2) Pokud se jedná o doby pojištění získané v souvislosti s výkonem výdělečné činnosti ve státě aplikujícím koordinační nařízení EU nebo v jiném smluvním státě, dosadí se za ně PDIV v případě, že tyto doby zasahují do rozhodného období. Při stanovení rozhodného období se bude postupovat podle čl. 39 tohoto MP s tím, že se přihlédně též k dobám pojištění získaným v jiném státě aplikujícím koordinační nařízení EU nebo v jiném smluvním státě.
- 3) Náhradní doby pojištění získané ve státě aplikujícím koordinační nařízení EU nebo v jiném smluvním státě se z rozhodného období vyloučí.
- 4) Dílčení teoretické výše důchodu se provede tak, aby výsledná částka dílčího důchodu odpovídala poměru délky dob pojištění získaných podle českých právních předpisů ke dni, od něhož se důchod přiznává, k celkové době pojištění získané v ČR, dobám pojištění v Rusku a k dobám pojištění získaným k tomuto dni ve státě aplikujícím koordinační nařízení EU (KN) nebo v jiném smluvním státě.

Dílčí důchod = teoretická výše důchodu x $\frac{\text{česká doba pojištění}}{\text{celková doba v ČR + v Rusku + ve státě aplikujícím KN/sml. státě}}$

Díl 4 **Souběh dílčích důchodů**

Čl. 50

- 1) Jestliže pojištěnec získal dobu pojištění též ve třetím smluvním státě nebo ve státě aplikujícím koordinační nařízení EU, je třeba samostatně aplikovat též smlouvu uzavřenou s tímto třetím státem, nařízení EP a Rady (ES) č. 883/2004 (resp. nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 ve vztahu ke členským státům EU do 30. 4. 2010, ke státům EHP do 31. 5. 2012 a ke Švýcarsku do 31. 3. 2012) a posoudit nárok na důchod i podle těchto předpisů. Budou-li splněny podmínky nároku na důchod též podle této smlouvy uzavřené se třetím státem nebo podle výše uvedených nařízení, provede se srovnávací výpočet dílčího důchodu.

Poznámka: Při aplikaci koordinačních nařízení EU nebo jiné bilaterální smlouvy se však doba pojištění získaná v České republice do 31. 12. 2008 zohlední pouze v případě, kdy je česká strana příslušná k jejímu započtení podle čl. 30 odst. 3 Smlouvy.

- 2) Při aplikaci této další smlouvy se přihlíží též k době pojištění v Rusku, pokud v této jiné smlouvě není takový postup vyloučen. Pro stanovení OVZ je nutné vycházet z pravidel, která smlouva se třetím státem stanoví (tj. doby pojištění získané ve třetím smluvním státě a v Rusku se vyloučí z rozhodného období nebo se za doby pojištění získané ve třetím smluvním státě a v Rusku dosadí PDIV vypočtený z českých vyměřovacích základů).
- 3) Při aplikaci nařízení EP a Rady (ES) č. 883/2004, resp. k nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 však k ruským dobám pojištění přihlédnout nelze.
- 4) Pokud by tento postup nebyl uplatněn, mohlo by se stát, že důchod vypočtený podle Smlouvy s Ruskem by byl pro žadatele méně výhodný než důchod vypočtený podle smlouvy se třetím státem (nebo podle koordinačních nařízení EU).

- 5) Důsledkem aplikace dvou smluv je střet nároků na důchody stejného druhu z českého systému a při střetu nároků na výplatu těchto důchodů se postupuje podle § 58 zdp, přičemž není podstatné, zda jde o důchody v plné nebo v dílčí výši.

Poznámka: V těchto případech stačí vydat pouze jedno rozhodnutí ČSSZ o přiznání důchodu, a to:

- *podle Smlouvy s Ruskem (bude-li výše důchodu podle Smlouvy s Ruskem vyšší než podle jiné smlouvy) s tím, že v odůvodnění bude uvedena doložka o tom, že nárok byl posouzen též podle smlouvy se třetím státem (nebo podle koordinačních nařízení EU),*
 - *podle smlouvy se třetím státem nebo podle koordinačních nařízení EU (bude-li výše důchodu podle Smlouvy s Ruskem nižší než podle jiné smlouvy) s tím, že v odůvodnění bude uvedena doložka o tom, že nárok byl posouzen též podle Smlouvy s Ruskem.*
- 6) Pokud dojde k souběhu nároků na výplatu dílčích důchodů různého druhu, postupuje se podle § 61 odst. 3 zdp, tzn., že základní výměra bude vyplácena k tomu dílčímu důchodu, k němuž náleží vyšší základní výměra. Vyšší procentní výměra se vyplácí v plné výši a nižší procentní výměra se vyplácí v poloviční výši.
- 7) Jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu jednoho druhu důchodu v dílčí výši a jiného druhu důchodu z českého důchodového pojištění v plné výši, postupuje se, jestliže nevyplývá něco jiného z ust. § 58 zdp (tedy není-li souběh nároku na výplatu vyloučen), podle § 61 odst. 4 zdp. Základní výměra (v plné výši) se vyplácí jen k tomuto jinému druhu důchodu. Z procentních výměr obou důchodů se v plné výši vyplácí vyšší procentní výměra a nižší procentní výměra se vyplácí v poloviční výši.

Díl 5

Přechodná ustanovení

Oddíl 1

Nároky vzniklé účinností Smlouvy

Čl. 51

- 1) Smlouva nezakládá žádné nároky na dávky za dobu před jejím vstupem v platnost. Nárok na důchod podle Smlouvy s Ruskem lze přiznat nejdříve ode dne vstupu Smlouvy v platnost, tj. od 1. 11. 2014. Znamená to, že dávky důchodového pojištění, na které podle českých právních předpisů nárok nevznikl (v ČR nebyla získána potřebná doba pojištění), avšak s přihlédnutím k dobám pojištění v Rusku by byly podmínky nároku splněny ještě přede dnem vstupu Smlouvy v platnost, lze přiznat nejdříve ode dne vstupu Smlouvy v platnost (tj. od 1. 11. 2014). Při rozhodování o nároku na dávky podle Smlouvy se berou v úvahu též doby pojištění (zaměstnání) získané před vstupem Smlouvy v platnost.
- 2) U dílčích starobních důchodů se doba pojištění získaná před vstupem Smlouvy v platnost považuje za dobu pojištění před vznikem nároku na důchod. Zvýšení za další práci náleží až za dobu výdělečné činnosti po 31. 10. 2014 (neboť nárok na dílčí důchod dle Smlouvy může vzniknout nejdříve k 1. 11. 2014). Dopočtená doba pro výši invalidního důchodu se hodnotí též až od 1. 11. 2014. Rozhodné období pro získání potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se však posuzuje ke dni vzniku invalidity (nikoli ke dni vstupu Smlouvy v platnost).

- 3) Při stanovení výše těchto důchodů se postupuje podle Části čtvrté, Hlavy I, Dílu 2 tohoto MP, přičemž teoretická výše důchodu se vyměří k datu, od něhož se důchod přiznává. Pokud výplata přiznáváného důchodu nenáleží, poskytne se případné zvýšení za další práci v ČR po přiznání důchodu rovněž v dílčí výši (provede se nový výpočet dílčího důchodu podle čl. 16 Smlouvy).

Čl. 52 Pozůstalostní důchody

- 1) Dnem vstupu Smlouvy v platnost vznikají i nároky na pozůstalostní důchody po osobách, které zemřely před tímto dnem, pokud splnily podmínku potřebné doby pojištění stanovenou podle předpisů platných ke dni smrti jen s přihlédnutím ke Smlouvě.
- 2) Podmínkou vzniku nároku na pozůstalostní důchod v těchto případech v první řadě je, aby pozůstalá osoba splňovala podmínky nároku na tento důchod ke dni vstupu Smlouvy v platnost.
- 3) Další podmínkou je, aby ze strany pozůstalého byly splněny podmínky nároku na pozůstalostní dávku nepřetržitě ode dne smrti až do vstupu Smlouvy v platnost. Pokud by podmínky nároku ze strany pozůstalého, stanovené vnitrostátními předpisy, nebyly splněny nepřetržitě, je nutné, aby byly splněny všechny lhůty stanovené pro obnovení nároku na pozůstalostní důchod, a to včetně lhůt obsažených v přechodných ustanoveních zdp. Při posuzování všech těchto lhůt se vychází z fikce, že pozůstalostní dávka, na niž vznikl nárok v důsledku Smlouvy, náležela v obdobích, v nichž byly splněny podmínky vnitrostátních předpisů pro její poskytování.
- 4) Výše pozůstalostního důchodu po osobě zemřelé před vstupem Smlouvy v platnost, která splnila podmínky nároku na důchod ke dni smrti jen s přihlédnutím k ruským dobám pojištění, se stanoví takto:
- a) nejprve se vypočte teoretická výše důchodu zemřelého podle předpisů platných ke dni smrti,
 - b) dílčení se provede v poměru české doby pojištění vůči celkové době pojištění (Část čtvrtá, Hlava I, Díl 2, Oddíl 2 tohoto MP),
 - c) k důchodu se neposkytnou žádná následná zvýšení podle předpisů o zvyšování důchodů,
 - d) vdovský (vdovecký), resp. sirotčí důchod se vyměří ve výši 50 %, resp. 40 % dílčí procentní výměry zemřelého a k této částce náleží dílčí základní výměra.
- 5) Pro hodnocení dob pojištění získaných zemřelým před 1. 1. 2009 platí podmínky uvedené v čl. 30 odst. 3 Smlouvy (blíže viz čl. 30 tohoto MP). Pokud pojištěnec zemřel před 31. 12. 2008 a za doby pojištění získané v některém ze smluvních států nebyl dosud přiznán pozůstalostní důchod, nebude se aplikovat čl. 30 odst. 3 Smlouvy, ale bude pro zápočet těchto dob pojištění platit proporcionalní princip stanovený v čl. 14 odst. 1 Smlouvy, tj. tyto doby budou započteny smluvním státem, podle jehož právních předpisů (na jehož území) byly získány.

Oddíl 2 Dříve vzniklé nároky - přepočet důchodu

Čl. 53

- 1) Na základě čl. 30 odst. 4 Smlouvy důchody (dávky) přiznané před vstupem Smlouvy v platnost, tj. před 1. 11. 2014, nebudou přepočítávány.
- 2) Avšak v souladu s čl. 7 Ujednání nevyklučuje čl. 30 odst. 4 Smlouvy možnost přihlídnout při výpočtu výše důchodu k dobám pojištění (zaměstnání), které při výpočtu výše důchodu před 1. 11. 2014 nebyly hodnoceny ani jedním ze smluvních států.
- 3) V případě, kdy ČSSZ již za české doby pojištění přiznala a vyplácí důchod podle českých právních předpisů, avšak podle Smlouvy jsou doby pojištění získané před 1. 1. 2009 hodnotitelné ruským nositelem pojištění (z důvodu trvalého bydliště na území Ruska k 31. 12. 2008), nepřekrývající se doby pojištění zhodnotí ruský nositel pojištění podle ruských právních předpisů ve svém nově přiznávaném důchodu. ČSSZ již český důchod přepočítávat nebude a žádost o přepočet zamítne.
- 4) V případě, kdy ČSSZ přiznala v období bezsmluvního stavu důchod, který dosud vyplácí, a pojištěnec po vstupu Smlouvy v platnost požádá o přepočet tohoto důchodu, přičemž k hodnocení doby pojištění v Rusku do 31. 12. 2008 je ve smyslu čl. 30 odst. 3 Smlouvy příslušná česká strana, provede ČSSZ přepočet důchodu podle Smlouvy, pokud za tyto doby již nebyl přiznán ruský důchod.

Příklad: Českému občanovi byl v roce 2013 přiznán starobní důchod podle českých právních předpisů. V letech 1995 až 1997 byl zaměstnán 2 roky v Rusku, kde přechodně pobýval. Uvedená doba mu v českém důchodu nebyla započtena a po vstupu Smlouvy v platnost požádá o dodatečné zhodnocení této doby. ČSSZ provede přepočet důchodu podle Smlouvy.

- 5) V případě, kdy ruský nositel pojištění přiznal a vyplácí důchod podle ruských právních předpisů, avšak podle Smlouvy jsou doby pojištění získané před 1. 1. 2009 hodnotitelné ČSSZ (z důvodu trvalého bydliště na území ČR k 31. 12. 2008), nepřekrývající se doby pojištění zhodnotí ČSSZ podle českých právních předpisů ve svém nově přiznávaném důchodu. Ruský nositel pojištění již ruský důchod přepočítávat nebude.

Hlava II Uplatňování nároků na dávky důchodového pojištění

Čl. 54

- 1) Na základě čl. 9 odst. 1 Ujednání se žádosti o přiznání nároku na důchod podávají u instituce v místě legálního trvalého nebo přechodného pobytu na území jedné ze smluvních stran.
- 2) U osob s trvalým pobytem v ČR se místní příslušnost OSSZ řídí podle § 7 písm. b) zákona č. 582/1991 Sb., v platném znění, místem tohoto trvalého pobytu nebo místem hlášeného pobytu v ČR, jde-li o cizince.
- 3) Místní příslušnost OSSZ, včetně posuzování zdravotního stavu osoby, která nemá trvalý pobyt na území ČR, se řídí podle § 8 bodu 5 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb., v platném znění, místem pobytu osoby na území ČR, případně místem, kde se osoba obvykle na území ČR zdržuje.

- 4) V ostatních situacích se místní příslušnost řídí místem posledního trvalého pobytu žadatele, popř. sídlem jeho posledního zaměstnavatele nebo sídlem školy. V těchto případech je však za místně příslušnou nutno považovat i tu OSSZ, na kterou se žadatel dostaví.
- 5) Pokud žadatel získal doby pojištění ve druhém nebo v obou smluvních státech, žádost o dávku podaná podle právních předpisů jednoho smluvního státu se považuje za žádost o dávku stejného druhu podanou podle právních předpisů druhého smluvního státu (čl. 26 Smlouvy a čl. 9 a 10 Ujednání), jestliže se tak žadatel vyjádří a spolu s žádostí předloží doklady o dobách pojištění (zaměstnání) získaných podle právních předpisů druhého smluvního státu.
- 6) Žadatel však může požádat, aby jeho žádost nebyla považována za žádost podanou podle právních předpisů druhého smluvního státu, případně aby byla ve druhém smluvním státě účinná od jiného data, za podmínek a v souladu s právními předpisy druhého smluvního státu.

Čl. 55

Předkládání dokumentů k žádostem a ověřování dokumentů

- 1) Listiny a jiné doklady, které se připojují k žádostem o důchod, jakož i jiné dokumenty a potvrzení předkládané pro účely provádění Smlouvy není třeba ve smyslu čl. 24 odst. 2 Smlouvy ověřovat diplomatickými nebo konzulárními úřady.
- 2) ČSSZ, resp. OSSZ nemohou podle čl. 18 odst. 2 Ujednání odmítnout žádost nebo dokument z důvodu, že jsou sepsány v jazyce druhého smluvního státu. Překlad takových listinných dokladů do češtiny ve smyslu ust. § 123d zákona č. 582/1991 Sb., v platném znění, tedy nelze při aplikaci Smlouvy vyžadovat.

Čl. 56

- 1) Při podání a sepisování žádosti o důchod je vždy nutno zjistit, zda se na pojištěnce vztahuje Smlouva mezi ČR a Ruskem, tzn., zda žadatel:
 - a) je občanem ČR nebo Ruska (nebo jiného státu aplikujícího koordináční nařízení EU – viz čl. 28 tohoto MP),
 - b) získal doby pojištění podle ruských právních předpisů.
- 2) I v případě pojištěnců, kteří byli pojištěni v Rusku, platí pro podání a dokládání žádosti OSSZ v plném rozsahu vnitrostátní předpisy – ust. § 81 a násl. zákona č. 582/1991 Sb., v platném znění, a běžné pracovní postupy, není-li dále stanoveno jinak.

Díl 1 **Uplatňování nároků v ČR**

Oddíl 1 **Žadatel požaduje přiznání důchodu z ČR a současně i z Ruska**

Čl. 57

- 1) Uplatňuje-li žadatel žádost o důchod z ČR a zároveň o důchod z Ruska ve smyslu čl. 9 odst. 1 Ujednání, postupuje OSSZ takto:
 - a) Vyplní se žadatelem formulář Žádost o starobní (invalidní, pozůstalostní) důchod (dále jen „Žádost o český důchod“) v aplikaci ZDD. Skutečnost, že žadatel o přiznání důchodu podle českých právních předpisů byl pojištěn rovněž v Rusku, se uvede v příslušném oddílu formuláře a na první straně formuláře se stanoveným způsobem vyznačí primární stát (pokud žadatel získal doby pojištění pouze v ČR a v Rusku, bude jako primární stát uvedeno Rusko).
 - b) Předloží k vyplnění žadateli, příp. se žadatelem vyplní formulář žádosti o ruský důchod RU 3/CZ 202 (Příloha č. 5). Pokud však žadatel získal doby pojištění v Rusku pouze před rokem 2009 a ke dni 31. 12. 2008 měl trvalý pobyt v ČR a zároveň získal v ČR před 1. 1. 2009 alespoň 1 rok povinného pojištění (bez přihlednutí k náhradním dobám pojištění – viz čl. 35 tohoto MP), není nutné formulář žádosti o ruský důchod RU 3/CZ 202 (Příloha č. 5) vyplňovat, neboť ČR je na základě čl. 30 odst. 3 Smlouvy příslušná k započtení ruských dob pojištění. V těchto případech se bude postupovat podle čl. 58 tohoto MP.
 - c) Vyznačí prezentačním razítkem OSSZ datum přijetí formuláře RU 3/CZ 202 na jeho první stránce nahoře. Pokud však OSSZ nejprve se žadatelem sepsala Žádost o český důchod a žadatel přinesl vyplněný formulář Žádost o ruský důchod RU 3/CZ 202 až dodatečně, je nutné jako datum přijetí této žádosti vyznačit den, kdy projevil vůli požádat o důchod z Ruska, tj. obvykle stejný den, kdy byla sepsána Žádost o český důchod.

Poznámka: Formulář žádosti o ruský důchod RU 3/CZ 202 je k dispozici též na webových stránkách ČSSZ a žadatel si může připravit jeho vyplnění např. doma a následně ho odevzdat na OSSZ. Formulář je dvojjazyčný, v ruském a českém jazyce. Vyplněný formulář žadatel nebo jeho zákonný zástupce vlastnoručně podepíše. Informace o tom, jaké jsou podmínky pro vznik nároku na důchod podle ruských právních předpisů, jsou uvedeny v ruštině na webových stránkách ruského nositele pojištění <http://www.pfrf.ru/>.

- 2) K žádosti žadatel připojí níže uvedené doklady (resp. jejich kopie ověřené OSSZ), pokud je má k dispozici:
 - a) veškeré nezbytné doklady podle českých právních předpisů, a to podle druhu požadované dávky,
 - b) doklad o státním občanství nebo jeho ověřenou kopii (občanský průkaz, cestovní pas, příp. osvědčení o státním občanství),
 - c) doklad vydaný příslušným orgánem ČR (orgán cizinecké policie) nebo Ruska (může jít i o ruský zastupitelský úřad nebo konzulát v ČR) prokazující trvalý pobyt k 31. 12. 2008 v ČR nebo v Rusku; je-li žadatelem občan ČR, který v minulosti pouze dočasnou dobu pracoval v Rusku, není potřebné předkládat doklad o trvalém pobytu v ČR,

- d) doklad o odhlášení z trvalého pobytu v Rusku (vydaný příslušným orgánem v Rusku, příp. ruským zastupitelským úřadem nebo konzulátem v ČR), pokud občan Ruska prokazuje trvalý pobyt k 31. 12. 2008 v ČR,
 - e) veškeré doklady prokazující dobu pojištění (zaměstnání, studia apod.) v Rusku (pracovní knížku, diplom, vojenskou knížku, příp. jejich ověřené kopie),
 - f) formulář CZ 213/RU 10 vyplněný ošetřujícím lékařem (v případě žádosti o invalidní důchod),
 - g) úmrtní list zesnulého nebo jeho ověřenou kopii (v případě žádosti o pozůstalostní důchod),
 - h) oddací list, příp. jiný doklad o uzavření manželství nebo jeho ověřenou kopii (v případě žádosti o pozůstalostní důchod),
 - i) rodné listy dětí zesnulého nebo jejich ověřené kopie (v případě žádosti o pozůstalostní důchod),
 - j) doklad prokazující jmenování zástupce pro účely řízení o pozůstalostním důchodu, jestliže více osob uplatňuje žádost o ruský pozůstalostní důchod.
- 3) Při ověřování a sepisování formuláře Žádost o český důchod postupuje OSSZ podle obecných zásad.
- 4) Formulář žádosti o ruský důchod RU 3/CZ 202 (Příloha č. 5) OSSZ na poslední straně vždy ověří.
- 5) Formuláře žádostí o český a ruský důchod spolu s výše uvedenými doklady postoupí OSSZ odboru rozhodování o dávkách důchodového pojištění ČSSZ.

Oddíl 2
Žadatel požaduje přiznání důchodu pouze z ČR
(o důchod z Ruska nežádá nebo jej již pobírá)

Čl. 58

- 1) Jestliže žadatel uplatní pouze žádost o český důchod a nežádá o ruský důchod (například z důvodu, že ruský důchod již pobírá nebo dosud nespĺňuje věkovou či jinou podmínku pro přiznání ruského důchodu nebo žadatel získal v Rusku doby pojištění pouze před rokem 2009, k jejichž hodnocení je příslušná ČR podle čl. 30 odst. 3 Smlouvy – viz čl. 30 tohoto MP), postupuje OSSZ takto:
- a) Vyplní s žadatelem formulář Žádost o český důchod v aplikaci ZDD. Skutečnost, že žadatel o přiznání důchodu podle českých právních předpisů byl pojištěn rovněž v Rusku, se uvede v příslušném oddílu formuláře a na první straně formuláře se stanoveným způsobem vyznačí primární stát (pokud žadatel získal doby pojištění pouze v ČR a v Rusku, bude jako primární stát uvedeno Rusko).
 - b) Do poznámky v příslušném oddílu formuláře Žádost o český důchod uvede, že žadatel již pobírá ruský důchod, příp. že žadatel žádá o přiznání pouze českého důchodu; pokud se žádost o ruský důchod neseписuje z důvodu, že veškeré doby pojištění získané v Rusku (před rokem 2009) je příslušná hodnotit ČR, uvede se do poznámky „ČR – čl. 30 odst. 3 Smlouvy“).

- c) Předloží žadateli k vyplnění formulář Prohlášení týkající se historie osobního pojištění (zaměstnání) CZ 207/RU 12 (Příloha č. 14), v němž žadatel uvede všechny doby pojištění získané na území Ruska (české doby pojištění se do tohoto formuláře nevyplňují). Dále se uvedou (je-li to žadateli známo) názvy a adresy zaměstnavatele nebo typ činnosti, kterou žadatel vykonával jako osoba samostatně výdělečně činná, stát a místo, kde byla činnost provozována. Pokud žadatel (žadatelka) pečoval (a) o děti a v době této péče nepracoval (a), uvede žadatel (žadatelka) do tohoto formuláře též období péče o dítě. V případě žádosti o pozůstalostní důchod se na tomto formuláři uvedou doby pojištění zemřelého. Tyto doby pojištění však není třeba uvádět, byl-li již zemřelému přiznán důchod.
- 2) Vzhledem k tomu, že k posouzení nároku na český důchod podle Smlouvy bude nutné získat od ruského nositele pojištění potvrzení o dobách pojištění v Rusku, žadatel předloží k žádosti vedle veškerých nezbytných dokladů podle českých právních předpisů (podle druhu požadované dávky) též níže uvedené doklady (resp. jejich kopie ověřené OSSZ), pokud je má k dispozici:
- a) doklad o státním občanství nebo jeho ověřenou kopii (občanský průkaz, cestovní pas, příp. osvědčení o státním občanství),
 - b) doklad vydaný příslušným orgánem ČR nebo Ruska prokazující trvalý pobyt k 31. 12. 2008 v ČR nebo v Rusku,
 - c) doklad o odhlášení z trvalého pobytu v Rusku, pokud občan Ruska prokazuje trvalý pobyt k 31. 12. 2008 v ČR,
 - d) veškeré doklady prokazující dobu pojištění (zaměstnání, studia apod.) v Rusku (pracovní knížku, diplom, vojenskou knížku, příp. jejich ověřené kopie).
- 3) Při ověřování a sepisování formuláře Žádost o český důchod postupuje OSSZ podle obecných zásad.
- 4) Formulář žádosti o český důchod spolu s výše uvedenými doklady postoupí OSSZ odboru rozhodování o dávkách důchodového pojištění ČSSZ.

Oddíl 3
Žadatel požaduje přiznání důchodu pouze z Ruska
(o důchod z ČR nežádá nebo jej již pobírá)

Čl. 59

- 1) V případě, že bude uplatňovat nárok na ruský důchod osoba, která již pobírá český důchod, příp. požaduje pouze ruský důchod, postupuje OSSZ takto:
- a) Předloží k vyplnění žadateli, příp. se žadatelem vyplní formulář RU 3/CZ 202 (Příloha č. 5).
 - b) Vyznačí prezentačním razítkem OSSZ datum přijetí formuláře RU 3/CZ 202 na jeho první stránce nahoře.

Poznámka: Formulář žádosti o ruský důchod RU 3/CZ 202 je k dispozici též na webových stránkách ČSSZ a žadatel si může připravit jeho vyplnění např. doma a následně ho odevzdat na OSSZ.

- 2) K žádosti žadatel připojí níže uvedené doklady (resp. jejich kopie ověřené OSSZ), pokud je má k dispozici:
- a) doklad o státním občanství nebo jeho ověřenou kopii (občanský průkaz, cestovní pas, příp. osvědčení o státním občanství),
 - b) doklad vydaný příslušným orgánem ČR nebo Ruska prokazující trvalý pobyt k 31. 12. 2008 v ČR nebo v Rusku,
 - c) doklad o odhlášení z trvalého pobytu v Rusku, pokud občan Ruska prokazuje trvalý pobyt k 31. 12. 2008 v ČR,
 - d) veškeré doklady prokazující dobu pojištění (zaměstnání, studia apod.) v Rusku (pracovní knížku, diplom, vojenskou knížku, příp. jejich ověřené kopie),
 - e) formulář CZ 213/RU 10 vyplněný ošetřujícím lékařem (v případě žádosti o invalidní důchod),
 - f) úmrtní list zesnulého nebo jeho ověřenou kopii (v případě žádosti o pozůstalostní důchod),
 - g) oddací list, příp. jiný doklad o uzavření manželství nebo ověřenou kopii (v případě žádosti o pozůstalostní důchod),
 - h) rodné listy dětí zesnulého nebo jejich ověřené kopie (v případě žádosti o pozůstalostní důchod),
 - i) doklad prokazující jmenování zástupce pro účely řízení o pozůstalostním důchodu, jestliže více osob uplatňuje žádost o ruský pozůstalostní důchod.
- 3) Obdobně se bude postupovat i v případě, kdy prostřednictvím OSSZ uplatní žádost o ruský důchod osoba, která v ČR nebyla pojištěna (avšak v ČR se zdržuje trvale, nebo přechodně např. jako vyslaný pracovník z Ruska).
- 4) Formulář žádosti spolu s výše uvedenými doklady postoupí OSSZ odboru rozhodování o dávkách důchodového pojištění ČSSZ s průvodním dopisem, ve kterém uvede důvod, proč nebyla sepsána též Žádost o český důchod.

Oddíl 4 Žádost o přepočítání důchodu

Čl. 60

- 1) Jestliže v důchodu přiznaném před vstupem Smlouvy v platnost nebyla započtena nějaká doba pojištění, může poživatel tohoto důchodu požádat o jeho přepočítání (blíže viz čl. 53 tohoto MP).
- 2) Žádost o přepočítání českého důchodu lze podat na formuláři uvedeném v Příloze č. 15. Žádost o přepočítání ruského důchodu se podává na formuláři RU 3/CZ 202 (Příloha č. 5), kde žadatel na první stránce zatrhne kolonku „přepočítání důchodu“. Dále se postupuje obdobným způsobem, jak je uvedeno v čl. 57 - 59 tohoto MP.

Oddíl 5 Odchylky pro řízení o dávkách podmíněných dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem

Čl. 61

Posouzení žádosti o invalidní důchod v Rusku (stejně jako v ČR) vyžaduje provedení zjišťovací lékařské prohlídky. Ve smyslu čl. 12 odst. 1 Ujednání se zdravotnická dokumentace týkající se invalidity, stupně ztráty pracovní schopnosti žadatele o ruský invalidní důchod nebo příjemce tohoto důchodu poskytuje prostřednictvím formuláře Detailizované výsledky lékařského vyšetření CZ 213/RU 10 (Příloha č. 13).

Čl. 62

- 1) Je-li současně podána žádost o invalidní důchod z ČR, zajistí OSSZ prostřednictvím oddělení LPS vyhotovení posudku o zdravotním stavu žadatele podle českých právních předpisů (poté co obdrží zpět formulář ČSSZ 89-400-1 vyplněný ošetřujícím lékařem žadatele) a zároveň zajistí vyhotovení formuláře Detailizované výsledky lékařského vyšetření CZ 213/RU 10 (Příloha č. 13).
- 2) Pokud je žádáno pouze o přiznání ruského invalidního důchodu, tj. žadatel o přiznání českého invalidního důchodu nežádá, OSSZ zajistí pouze vyhotovení formuláře Detailizované výsledky lékařského vyšetření CZ 213/RU 10 (Příloha č. 13), tj. posudek o invaliditě podle českých právních předpisů se nepožuje.
- 3) Nemá-li žadatel trvale bydlící v Rusku ošetřujícího lékaře v ČR, postoupí OSSZ žádost o invalidní důchod bez vyhotovení formuláře CZ 2013/RU 10 (Příloha č. 13) a bez posudku o invaliditě podle českých právních předpisů. Odbor rozhodování o dávkách důchodového pojištění vyžádá od ruského nositele pojištění vyplnění formuláře Detailizované výsledky lékařského vyšetření RU 10/CZ 213 (Příloha č. 26) pro posouzení zdravotního stavu občana s trvalým pobytem v Rusku.

Díl 2 Uplatňování nároků v Rusku

Oddíl 1 Obecné zásady

Čl. 63

- 1) Osoby s trvalým nebo přechodným pobytem na území Ruska budou ve většině případů uplatňovat nárok na přiznání důchodu prostřednictvím ruského nositele pojištění.
- 2) K uplatnění nároku na český důchod je třeba vyplnit formulář Žádost o důchod z České republiky CZ 202/RU 3.1 (Příloha č. 18) a připojit doklady (stačí úředně ověřené kopie), které jsou v žádosti uvedeny. Formuláře by měl žadatel obdržet na regionální pobočce ruského nositele pojištění. K dispozici je též na webových stránkách ČSSZ v sekci Mezinárodní smlouvy – Formuláře – Žádost o český důchod pro osobu bydlící v Rusku, příp. na webových stránkách ruského nositele pojištění <http://www.pfrf.ru/>.

- 3) Dostaví-li se na OSSZ žadatel o důchod s bydlištěm v Rusku k sepsání žádosti o důchod, bude vhodné jej poučit, aby se podle čl. 9 odst. 1 Ujednání se svou žádostí obrátil na územní orgán ruského nositele pojištění příslušný dle místa bydliště. Bude-li však i nadále požadovat uplatnění žádosti prostřednictvím OSSZ, bude postupováno obdobně jako u žadatelů o důchod s trvalým bydlištěm v ČR, tj. podle čl. 57 – čl. 59 tohoto MP Formulář žádosti o český důchod CZ 202/RU 3.1 (Příloha č. 18) se však v takovém případě vyplňovat nebude.

Oddíl 2

Odchytky pro řízení o dávkách podmíněných dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem v případě uplatnění nároku v Rusku

Čl. 64

- 1) Je-li žádost o dávku podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem z českého důchodového pojištění uplatněna v Rusku, měl by být společně s ní postoupen odboru rozhodování o dávkách důchodového pojištění ČSSZ též formulář Detailizované výsledky lékařského vyšetření RU 10/CZ 213 (Příloha č. 26), příp. zdravotnická dokumentace, kterou má ruský nositel pojištění k dispozici. Není-li formulář RU 10/CZ 213 k žádosti o český invalidní důchod přiložen, vyžádá odbor rozhodování o dávkách důchodového pojištění jeho zaslání prostřednictvím formuláře pro komunikaci CZ 001/RU 1 (Příloha č. 4). Formulář RU 10/CZ 213 bude po překladu do češtiny, spolu se žádostí o posouzení zdravotního stavu, postoupen oddělení LPS příslušné OSSZ.
- 2) Lékař oddělení LPS příslušné OSSZ provede posouzení zdravotního stavu žadatele podle českých právních předpisů a vypracuje posudek, který uvede v Záznamu o jednání. Stejnopis Posudku o invaliditě odešle zpět ČSSZ.
- 3) Pokud lékař oddělení LPS příslušné OSSZ shledá předloženou dokumentaci jako nedostačující k posouzení zdravotního stavu žadatele, vyžádá si doplňující lékařskou dokumentaci a požadovaný typ vyšetření. Požadavek na doplňující lékařské vyšetření bude ruskému nositeli zaslán odborem rozhodování o dávkách důchodového pojištění ČSSZ na formuláři pro komunikaci CZ 001/RU 1 (Příloha č. 4).

Hlava III

Řízení o dávkách důchodového pojištění

Čl. 65

Žádosti o důchodové dávky uplatněné podle Smlouvy budou doručovány do ČSSZ, kde budou v odboru správy údajové základny zaevidovány, přiložené doklady naskenovány, vyhotoveny a zkontrolovány datové věty, případně připojen již existující dávkový spis, připojeny nárokové podklady z centrální evidence ČSSZ, a žádost bude ve formě dávkového spisu postoupena na odbor rozhodování o dávkách důchodového pojištění.

Díl 1 **Vyřizování žádostí podaných v ČR prostřednictvím OSSZ**

Čl. 66

Postup referenta a aprobanta při vyřizování žádostí podaných v ČR

- 1) Po přidělení dávkového spisu – žádosti dávkový referent zkontroluje, zda jsou nárokové podklady ve spise shodné s údaji uvedenými žadatelem v žádosti. Dále referent posoudí podmínky nároku na důchod podle vnitrostátních předpisů a ve smyslu Smlouvy.

Poznámka: Pro posouzení nároku na důchod je vždy nezbytné zejména zkontrolovat, zda je žadatel občanem ČR, Ruska, příp. některého ze států aplikujících koordinační nařízení EU a kde měl trvalé bydliště ke dni 31. 12. 2008 (srov. čl. 56 tohoto MP).

- 2) V případě, že údaje ve spise nebudou úplné, připraví referent příslušnou korespondenci k došetření potřebných údajů.
- 3) Je-li podmínka potřebné doby pojištění stanovená českými právními předpisy pro nárok na důchod splněna bez přihlédnutí k dobám pojištění v Rusku, vyhotoví referent výpočet důchodu v aplikaci UI 3001 pro poskytnutí dlouhodobé zálohy na důchod a připraví pro žadatele dopis o poskytnutí dlouhodobé zálohy.
- 4) Referent připraví čistopis rozhodnutí o zamítnutí žádosti v těchto případech:
 - a) žadatel o starobní důchod nesplňuje podmínky nároku na důchod z důvodu, že nedosáhl důchodového věku podle českých právních předpisů,
 - b) žadatel o invalidní důchod nesplňuje podmínky nároku na důchod z důvodu, že není invalidní,
 - c) žadatel o důchodovou dávku není občanem ani jednoho ze smluvních států a nesplnil podmínku potřebné doby pojištění bez přihlédnutí k dobám pojištění v Rusku.

- 5) Dále referent:

- a) vyplní formulář pro komunikaci CZ 001/RU 1 (Příloha č. 4) podle údajů uvedených ve formuláři Žádost o český důchod a podle dokladů předložených žadatelem; zejména v případech, kdy žadatel požaduje přiznání pouze českého důchodu, je třeba požádat ruského nositele pojištění o potvrzení, zda byl žadateli přiznán důchod podle ruských právních předpisů a zda je mu tento důchod i nadále vyplácen,
- b) vyplní formulář Potvrzení o době pojištění CZ 205/RU 2 (Příloha č. 6), je-li současně podána žádost o ruský důchod,
- c) připojí formulář Žádost o ruský důchod RU 3/CZ 202 (Příloha č. 5),
- d) připojí doklady (resp. jejich kopie ověřené OSSZ), které byly vystaveny ruskými úřady,
- e) připojí vyplněný formulář Detailizované výsledky lékařského vyšetření CZ 213/RU 10 (Příloha č. 13), bude-li se jednat o žádost o ruský invalidní důchod.

- 6) Poté dávkový referent postoupí spis ke kontrole aprobantovi.

Čl. 67

Odeslání korespondence ruské straně

- 1) Aprobant znovu posoudí podle nárokových podkladů nárok žadatele na důchod, zkontroluje správnost předpisu referenta a expeduje případnou korespondenci pro došetření potřebných údajů v ČR. Ve formuláři žádosti o ruský důchod RU 3/CZ 202 (Příloha č. 5) vyplní bod 10, příp. též body 8 a 9. Korespondenci a příslušné formuláře a dokumenty pro ruského nositele pojištění předá k expedici.
- 2) Podle čl. 10 odst. 1 Ujednání by měla být postoupena žádost ruské straně ve lhůtě jednoho měsíce. Tato lhůta začne běžet ode dne, kdy je zřejmé, že ČSSZ žádost a všechny doklady (potřebné podle ruských právních předpisů) obdržela (tj., kdy referent zkontroloval, že žádost byla z OSSZ postoupena se všemi potřebnými doklady). Korespondence určená ruskému nositeli pojištění se zasílá na adresu Penzijního fondu Ruské federace:

Penzijní fond Ruské federace (Пенсионный фонд Российской Федерации)
Šabolovka č. 4 (ул. Шаболовка, д. 4)
119991 Moskva (119991, г. Москва)
Ruská federace (Российская Федерация)

Čl. 68

- 1) Po obdržení potřebných informací zejména o dobách pojištění v Rusku na formuláři RU 2/CZ 205 (Příloha č. 19) posoudí referent nárok na důchod podle Smlouvy a:
 - a) v případě, že podmínky nároku na český důchod jsou splněny výhradně s přihlédnutím k ruským dobám pojištění, provede v aplikaci UI 3001 výpočet dílčího důchodu podle pravidel uvedených v Části čtvrté, Hlavě I, Dílu 2 tohoto MP;
 - b) pokud nárok na důchod byl splněn pouze z české doby pojištění a byla již poskytnuta dlouhodobá záloha na důchod, provede podle pravidel uvedených v Části čtvrté, Hlavě I, Dílu 1 tohoto MP výpočet v aplikaci UI 3001:
 1. plného důchodu,
 2. dílčího důchodu;
 - c) pokud podmínky nároku na důchod nejsou splněny ani s přihlédnutím k ruské době pojištění (a příp. k dobám pojištění získaným v jiných smluvních státech či státech aplikujících koordinační nařízení EU), připraví referent čístopis rozhodnutí o zamítnutí žádosti (další postup uveden v odst. 3 tohoto článku).
- 2) Zároveň s výpočtem důchodu vyhotoví referent:
 - a) předpis pro zařízení výplaty důchodu, popř. zařízení výplaty důchodu v nové výši,
 - b) koncept rozhodnutí pro přiznání nebo změnu důchodu (příloha Osobní list důchodového pojištění),

- 3) Dále referent vyplní formulář pro komunikaci CZ 001/RU 1 (Příloha č. 4), kde v bodě 7 oznámí ruskému nositeli pojištění, jak bylo o žádosti o důchod rozhodnuto.
- 4) Po zpracování postoupí referent spis aprobantovi, který provede kontrolu činnosti referenta a spis postoupí k zařízení, event. změně výplaty důchodu a k napsání a odeslání čistopisu rozhodnutí, případně k odeslání čistopisu zamítavého rozhodnutí, včetně odeslání formuláře pro komunikaci CZ 001/RU 1 (Příloha č. 4) ruskému nositeli pojištění. Podle čl. 10 odst. 3 Ujednání je nezbytné tyto formuláře zaslat ruskému nositeli pojištění ve lhůtě 10 pracovních dnů od vydání rozhodnutí.

Díl 2 **Vyřizování žádostí podaných v Rusku**

Čl. 69

Postup referenta a aprobanta při vyřizování žádostí podaných v Rusku

- 1) Při vyřizování žádosti o důchod, která byla sepsána v Rusku (na formuláři CZ 202/RU 3.1) a zaslána prostřednictvím ruského nositele pojištění, bude postupovat dávkový referent v zásadě stejným způsobem, jaký je uveden v Části čtvrté, Hlavě III, Dílu 1 tohoto MP. Provede kontrolu, zda se árokové podklady ve spise shodují s údaji uvedenými ve formuláři CZ 202/RU 3.1 (Příloha č. 18) a posoudí nárok na důchod podle vnitrostátních předpisů a ve smyslu Smlouvy.
- 2) Pokud údaje ve spise budou:
 - a) úplné a podmínky nároku jsou splněny – referent vyhotoví výpočet důchodu v aplikaci UI 3001, připraví předpis pro zařízení výplaty důchodu a vyhotoví koncept rozhodnutí o přiznání důchodu,
 - b) úplné a podmínky nároku nejsou splněny – referent vyhotoví průběh pojištění v aplikaci UI 3001 a čistopis rozhodnutí o zamítnutí důchodu,
 - c) nedostačující – zahájí potřebné šetření u českého zaměstnavatele, žadatele, příp. u ruského nositele pojištění atd. Řízení s ruským nositelem pojištění probíhá prostřednictvím formuláře pro komunikaci CZ 001/RU 1 (Příloha č. 4).
- 3) Pro posouzení nároku na český invalidní důchod je nutno vyhotovit posudek o zdravotním stavu žadatele podle českých právních předpisů. Postupem uvedeným v čl. 70 tohoto MP bude pořízen případný překlad formuláře RU 10/CZ 213 (Příloha č. 26), popř. lékařské dokumentace, a následně spolu s ruským originálem postoupen lékaři oddělení LPS příslušné OSSZ, podle místa posledního zaměstnání žadatele v ČR, k posouzení zdravotního stavu žadatele podle českých právních předpisů. V dávkovém spise ČSSZ zůstane vedle kopie pořízeného překladu též kopie ruského originálu lékařské dokumentace. Po obdržení českého posudku o zdravotním stavu je možno pokračovat v řízení.
- 4) Po zpracování postoupí referent spis ke kontrole aprobantovi. Po provedení této kontroly referent:
 - a) v případě přiznání důchodu připojí ke konceptu rozhodnutí formulář Potvrzení o žití,
 - b) vyplní formulář Potvrzení o době pojištění CZ 205/RU 2 (Příloha č. 6), pokud o jeho zaslání ruský nositel pojištění požádal,

- c) vyplní formulář pro komunikaci CZ 001/RU 1 (Příloha č. 4), kde v bodě 7 oznámí ruskému nositeli pojištění, jak bylo o žádosti o důchod rozhodnuto.
- 5) Zpracovaný spis postoupí referent aprobantovi, který provede kontrolu činnosti referenta a následně postoupí spis k vyhotovení a odeslání čistopisu rozhodnutí žadateli včetně odeslání formuláře pro komunikaci CZ 001/RU 1 (Příloha č. 4) ruskému nositeli pojištění. Podle čl. 10 odst. 3 Ujednání je nezbytné tyto formuláře zaslat ruskému nositeli pojištění ve lhůtě 10 pracovních dnů od vydání rozhodnutí.
- 6) Jakmile ČSSZ obdrží formulář Potvrzení o žití, bude zahájena výplata důchodu na odboru realizace výplat dávek důchodového pojištění ČSSZ. Je-li důchod přiznáván zpětně ode dne, který spadá před datum sepsání žádosti o český důchod, není nutné čekat se zahájením výplaty důchodu na zaslání formuláře Potvrzení o žití, ale první splátku důchodu lze poskytnout od data přiznání výplaty důchodu do data, kdy byla sepsána žádost o český důchod (žádost o český důchod sepsaná a podepsaná žadatelem je v tomto případě relevantním důkazem o tom, že žadatel v době sepsání žádosti žil). Poskytnutí další výplaty důchodu (tj. po datu sepsání žádosti o český důchod) je již vázáno na zaslání vyplněného Potvrzení o žití.
- 7) Pokud žadatel o český důchod nežádá, ruský nositel pojištění může pro posouzení nároku na ruský důchod požádat o potvrzení dob pojištění, které žadatel získal na území ČR. V tomto případě žadatel vyplní formulář RU 12/CZ 207 (Příloha č. 27), v němž uvede všechny doby pojištění získané na území ČR. Na základě tohoto formuláře se v evidenci ČSSZ zkontrolují nárokové podklady žadatele. Pokud některé doby pojištění budou chybět, provede se šetření těchto dob pojištění. Poté bude vystaven formulář CZ 205/RU 2 (Příloha č. 6) a zaslán ruskému nositeli pojištění k dalšímu řízení.

Čl. 70

Pořízení překladu formuláře RU 10/CZ 213, příp. jiné lékařské dokumentace zaslané z Ruska

- 1) Pro pořízení překladu formuláře RU 10/CZ 213 (Příloha č. 26), příp. jiné lékařské dokumentace, zaslané ruským nositelem pojištění se postupuje následovně:
- a) referent vyznačí příslušnou část formuláře, kterou je nutné přeložit. Není nutné dávat k překladu ty části formuláře, kde jsou zatrhávány předtištěné body nebo doplňovány číselné údaje do předtištěných bodů (formulář je dvojjazyčný).
- b) pokud byly spolu s formulářem RU 10/CZ 213 (Příloha č. 26) zaslány též další lékařské zprávy a jiná dokumentace v papírové podobě, postoupí se jejich originál (kopie zůstanou uloženy v dávkovém spise) lékaři oddělení LPS příslušné OSSZ prozatím bez pořízení jejich překladu. Lékař oddělení LPS příslušné OSSZ si případně určí, kterou část těchto dalších lékařských zpráv bude potřebovat v českém překladu.
- 2) Z formuláře RU 10/CZ 213 určeného k překladu podle odst. 1 tohoto článku se pořídí kopie, kterou odbor rozhodování o dávkách důchodového pojištění odešle oddělení evropské koordinace a mezinárodních styků ČSSZ spolu s elektronicky vyplněnou žádostí o překlad.
- 3) Bližší postup při zajišťování překladů lékařského materiálu upravuje Prováděcí pokyn náměstka ÚŘ ČSSZ o postupu při zadávání překladů a zajišťování tlumočení.

Čl. 71

Vyžádání dodatečných lékařských informací

- 1) Pokud lékař oddělení LPS příslušné OSSZ shledá informace ve formuláři RU 10/CZ 213 (Příloha č. 26) jako nedostačující k posouzení zdravotního stavu žadatele, vyžádá si prostřednictvím odboru rozhodování o dávkách důchodového pojištění ČSSZ doplňující lékařskou dokumentaci a zároveň určí typ požadovaného vyšetření.
- 2) Žádosti o dodatečné lékařské informace zasílá odbor rozhodování o dávkách důchodového pojištění ČSSZ ruskému nositeli pojištění v souladu s čl. 24 odst. 4 Smlouvy a s čl. 12 Ujednání prostřednictvím formuláře pro komunikaci CZ 001/RU 1 (Příloha č. 4).

Hlava IV Výplata důchodů

Čl. 72

Výplata českého důchodu osobám bydlícím v Rusku

- 1) Výplatu důchodu zajišťuje ČSSZ dvěma způsoby:

a) Výplata na účet příjemce u peněžního ústavu (banky) v Rusku

1. výplata je prováděna zásadně vždy pouze za zpětnou dobu do konce měsíce, ve kterém bylo Potvrzení o žití vyplněno, datováno a příjemcův vlastnoruční podpis byl ověřen úřadem, který je k tomu zmocněn podle ruských právních předpisů nebo českým zastupitelským úřadem v Rusku,
2. příjemce zasílá Potvrzení o žití ČSSZ z vlastního podnětu a v časových intervalech, které si sám určí (četnost zasílání není omezena a lze akceptovat čtvrtletní, půlroční nebo jiný interval, doporučujeme alespoň 1x ročně), příp. způsobem uvedeným v odst. 4 tohoto článku,
3. výplatu ČSSZ poukazuje ve volně směnitelné měně (konkrétně v eurech nebo v amerických dolarech) a zajišťuje ji bezhotovostním platebním stykem prostřednictvím České národní banky v Praze v součinnosti s korespondenční bankou,
4. výplata bude připsána na účet příjemce ve volně směnitelné měně.

b) Výplata na účet příjemce důchodu (účet manžela/manželky) u peněžního ústavu (banky, spořitelny) v ČR v české měně

1. způsob výplaty je obdobný jako v předchozím odstavci s tím, že splátky důchodu jsou převáděny na účet, který má příjemce založen u kterékoli banky v ČR v české měně (Kč), tj. nikoli na devizový účet.
- 2) Způsob výplaty důchodu si určuje oprávněný příjemce sám.
- 3) Ověření skutečnosti, že důchodce žije, namísto Potvrzení o žití, může být provedeno ve smyslu čl. 14 odst. 2 Ujednání i formou výměny dohodnutého formuláře CZ 002/RU 6 „Seznam pracovníků a jejich rodinných příslušníků, kteří osobně navštívili instituci smluvní strany v místě svého bydliště

za účelem potvrzení skutečnosti o jejich žití¹⁶ (Příloha č. 9). Výměnu tohoto formuláře pro poživatele důchodů, kteří se dostavili do instituce smluvního státu před 1. dnem druhého měsíce kalendářního čtvrtletí, provádějí styčná místa smluvních stran čtvrtletně a to do 1. dne třetího měsíce každého kalendářního čtvrtletí. Výplata důchodu však bude provedena pouze do konce kalendářního měsíce, ve kterém se poživatel důchodu dostavil na územní orgán.

Příklad č. 1: Poživatel českého důchodu se dostaví na územní orgán ruského nositele pojištění dne 25. 1. 2015 a předloží formulář Potvrzení o žití. ČSSZ bude odeslán pouze formulář RU 6/CZ 002, a to nejpozději dne 1. 3. 2015. Výplata českého důchodu bude realizována pouze za období do 31. 1. 2015.

Příklad č. 2: Poživatel důchodu se dostaví na územní orgán ruského nositele pojištění dne 3. 2. 2015 a předloží formulář Potvrzení o žití. ČSSZ bude odeslán pouze formulář RU 6/CZ 002, a to nejpozději dne 1. 6. 2015. Výplata českého důchodu bude realizována pouze za období do 28. 2. 2015.

4) Bez ohledu na čl. 14 odst. 4 Ujednání nemá pozbytí státního občanství ČR a Ruské federace ani přestěhování poživatele důchodu na území třetího státu vliv na výplatu českého důchodu přiznaného podle Smlouvy.

Poznámka: Ruská strana by však v souladu s ruskými právními předpisy a čl. 14 odst. 4 Ujednání v takovém případě výplatu ruského důchodu zastavila.

Čl. 73

Výplata tzv. předčasného starobního důchodu do Ruska

V souladu s čl. 4 Smlouvy (rovnost nakládání) výplata starobního důchodu přiznaného podle § 31 zdp nenáleží do doby dosažení důchodového věku, pokud je vykonávána výdělečná činnost v Rusku. To znamená, že § 37 odst. 2 zdp zde platí stejně jako v případě výkonu výdělečné činnosti poživatele tzv. předčasného starobního důchodu v ČR.

Čl. 74

Výplata ruského důchodu osobám bydlícím v ČR

1) Ruský důchod se osobám bydlícím v ČR vyplácí přímo na bankovní účet oprávněného po předchozím zaslání formuláře Potvrzení o žití.

2) Poživatel důchodu má dvě možnosti předání formuláře Potvrzení o žití:

a) zaslat formulář Potvrzení o žití přímo na adresu ruského nositele pojištění (adresa – viz čl. 67 tohoto MP),

b) dostavit se na OSSZ, kde s ním po ověření jeho totožnosti bude sepsán úřední záznam (a to i v případě, kdy se na OSSZ dostaví s vlastní verzí formuláře Potvrzení o žití a bude požadovat jeho zaslání ruskému nositeli pojištění prostřednictvím OSSZ). Tento úřední záznam musí obsahovat: příjmení, jméno, jméno po otci, datum narození, číslo osvědčení o povinném důchodovém pojištění v Rusku (tj. číslo, pod kterým je vyplácen ruský důchod), sérii a číslo dokumentu prokazující jeho totožnost, adresu, datum, kdy se na OSSZ poživatel důchodu dostavil, a podpis poživatele důchodu. Úřední záznam poté bude obratem předán ČSSZ odboru rozhodování o dávkách důchodového pojištění.

Poznámka: V tomto případě však poživatel ruského důchodu musí počítat s tím, že předání informace ruskému nositeli pojištění a její následné zpracování bude vyžadovat delší dobu, neboť podle čl. 14 Ujednání se uvedené informace předávají hromadným podáním čtvrtletně, a to vždy k prvnímu dni třetího měsíce kalendářního čtvrtletí. Je vhodné proto klienta upozornit na to, že pokud by odeslal formulář Potvrzení o žití ruskému nositeli pojištění přímo, bude výplata ruského důchodu provedena v dřívějším termínu.

Příklad č. 1: Poživatel důchodu se dostaví na OSSZ dne 25. 1. 2015. OSSZ s ním sepíše úřední záznam, který obratem zašle do ČSSZ. Poté ČSSZ vyhotoví seznam osob, které se osobně dostavily na OSSZ za účelem ověření podmínek pro výplatu ruského důchodu, a zašle ruskému nositeli pojištění formulář CZ 002/RU 6 nejpozději dne 1. 3. 2015.

Příklad č. 2: Poživatel důchodu se dostaví na OSSZ dne 3. 2. 2015. OSSZ s ním sepíše úřední záznam, který obratem zašle do ČSSZ. Poté ČSSZ vyhotoví seznam osob, které se osobně dostavily na OSSZ za účelem ověření podmínek pro výplatu ruského důchodu, a zašle ruskému nositeli pojištění formulář CZ 002/RU 6 až v následujícím čtvrtletí, tj. nejpozději dne 1. 6. 2015.

ČÁST PÁTÁ ADMINISTRATIVNÍ USTANOVENÍ

Hlava I Lékařská vyšetření

Čl. 75

- 1) Pro účely přiznání a výplaty dávek podmíněných nepříznivým zdravotním stavem posuzuje instituce smluvního státu zdravotní stav žadatele výlučně podle vnitrostátních právních předpisů.
- 2) Podle čl. 12 Ujednání si instituce na žádost vzájemně poskytnou lékařskou dokumentaci, kterou mají k dispozici a která se týká zdravotního postižení žadatele nebo příjemce dávky. Pro účely dávek důchodového pojištění se výměna lékařské dokumentace provádí prostřednictvím formuláře Detailizované výsledky lékařského vyšetření CZ 213/RU 10 (Příloha č. 13), resp. RU 10/CZ 213 (Příloha č. 26), a to bez vzájemné úhrady nákladů.

Hlava II Postup při vrácení neoprávněně vyplacených důchodů

Čl. 76

- 1) Rozhodování o vrácení navíc vyplacených částek důchodů (dávek) poživateli důchodu (dávkou) a jejich zpětné vyrovnání se provádí v souladu s právními předpisy daného smluvního státu, jehož instituce důchody (dávkou) vyplatila.
- 2) Podle čl. 24 Smlouvy a podle čl. 16 a 18 Ujednání na základě žádosti a informací instituce, která vyplatila navíc částky důchodů (dávek), je instituce místa bydliště poživatele důchodu (dávkou) oprávněna podle svých právních předpisů odečíst navíc vyplacené částky důchodů (dávek) instituce

druhého smluvního státu, a to z obdobných částek důchodů (dávek) vyplácených institucí místa bydliště poživatelů důchodů (dávek). Tyto odečtené částky důchodů (dávek) se převádějí ve prospěch instituce, která je vyplatila navíc.

- 3) Instituce, která žádá o vrácení navíc vyplacených částek důchodů (dávek), požádá instituci místa bydliště poživatelů důchodů (dávek), prostřednictvím formuláře Žádost o vrácení neoprávněně vyplacených důchodů (dávek) CZ 003/RU 4 (Příloha č. 7), resp. RU 4/CZ 003 (Příloha č. 20).

Hlava III

Výplata nepřevzatých důchodů (dávek) dědicům

Čl. 77

- 1) Zemřel-li poživatel důchodu (dávky), obrátí se dědici ve smyslu čl. 17 Ujednání na instituci v místě posledního bydliště zesnulého neformální žádostí o vyplacení důchodu (dávky), které si zesnulý nepřevzal od instituce druhého smluvního státu. OSSZ v takovém případě s dědicem vyplní formulář CZ 004/RU 5 (Příloha č. 8), ke kterému přiloží úmrtní list, příp. rozhodnutí příslušného orgánu o vypořádání dědictví, a zašle je odboru rozhodování o dávkách důchodového pojištění ČSSZ, který jej spolu s formulářem pro komunikaci CZ 001/RU 1 (Příloha č. 4) předá ruskému nositeli pojištění.
- 2) Na základě obdrženého formuláře a dokladů ruský nositel pojištění rozhodne o nedoplatku ruského důchodu v souladu s ruskými právními předpisy a sdělí své rozhodnutí ČSSZ prostřednictvím formuláře pro komunikaci RU 1/CZ 001 (Příloha č. 17).
- 3) Výše uvedeným postupem může požádat o výplatu nedoplatku českého důchodu dědic po poživateli českého důchodu bydlící v Rusku. V takovém případě odbor rozhodování o dávkách důchodového pojištění ČSSZ po obdržení formuláře RU 5/CZ 004 (Příloha č. 21) a dalších příslušných dokladů rozhodne o nedoplatku českého důchodu v souladu s českými právními předpisy. O svém rozhodnutí informuje ruského nositele pojištění prostřednictvím formuláře pro komunikaci CZ 001/RU 1 (Příloha č. 4).

Hlava IV

Spolupráce mezi nositeli pojištění

Čl. 78

- 1) Nositelé pojištění obou smluvních států si v rámci jim náležejících pravomocí budou vzájemně pomáhat ve všech záležitostech týkajících se provádění Smlouvy. Tato pomoc bude bezplatná.
- 2) Nositelé pojištění se budou vzájemně informovat o všech jim známých skutečnostech důležitých pro přiznání nebo ukončení výplaty důchodů (dávek) přiznávaných podle Smlouvy. Těmito skutečnostmi jsou:
 - a) úmrtí osoby,
 - b) uzavření nového sňatku vdovou (vdovcem),
 - c) přesídlení do třetího státu,
 - d) pozbytí státního občanství jedné smluvní strany a nabytí státního občanství třetího státu,

- e) změna adresy,
 - f) ztráta nároku na pobírání důchodu (dávky),
 - g) změna počtu nezaopatřených osob,
 - h) jakož i jakékoli další informace nezbytné pro provádění této Smlouvy.
- 3) Zaslání informací se na základě čl. 18 odst. 4 Ujednání provádí během 20 pracovních dnů ode dne zjištění relevantních skutečností. Další potřebné doplňkové informace se na vyžádání instituce druhého smluvního státu sdělují ve lhůtě 3 měsíců ode dne obdržení žádosti.
- 4) Jakmile se odbor rozhodování o dávkách důchodového pojištění dozví, že změna skutečností uvedených v odst. 2 tohoto článku se týká poživatele ruského důchodu, informuje neprodleně ruského nositele pojištění za použití formuláře pro komunikaci CZ 001/RU 1 (Příloha č. 4).

Hlava V **Závěrečné ustanovení**

Čl. 79

Tento MP nabývá účinnosti dnem vydání.

Mgr. Pavel Krejčí
vrchní ředitel
úseku sociálního pojištění